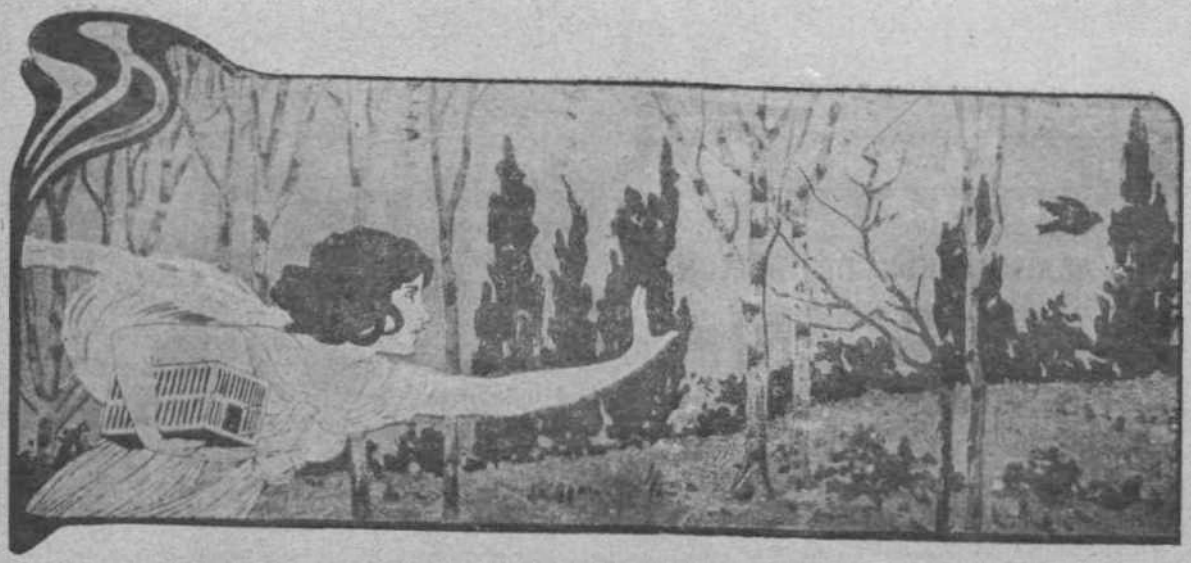

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΕΤΟΣ ΙΖ'
ΤΕΥΧΟΣ 200-201
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1917

ΑΘΗΝΑΙ

Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,,

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: **Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ *ἐτησία δραχμαὶ 12.*
ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ *δραχμαὶ 2*

ΓΡΑΦΕΙΑ: *Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α*

ΤΕΥΧΟΣ 200-201
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1917

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καλλιτεχνικαὶ ἐκθέσεις, ὑπὸ *Κ.*
Μειδιάματα.
Ὁ ἐν Κερκύρᾳ ναὸς τῆς Παλαιοπόλεως (συνέχεια) ὑπὸ *Ν. Καζογεροπούλου.*
Ποικίλη σελίς.
Σημειώσεις ἑνὸς μηνός, ὑπὸ *Δάφνιδος.*
Αὔγουστος Ροντέν.
Τὰ Ἀθηναϊκὰ θέατρα, ὑπὸ *Κ.*
Γράμματα καὶ Τέχναι.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Χρυσάνθεμα, ἐπικεφαλίς.
Ἀπὸ τὸν πόλεμον. Ἄγγλος στρατιώτης ἐντὸς χαρακώματος.
Δεσποινὶς **Dauvray**.

Παρακαλοῦνται *οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ τῆς «Πινακοθήκης», οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ, ὅπως ἀποστείλωσι τὴν συνδρομήν των διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς, ἵνα μὴ εὑρεθῇ ἡ Διεύθυνσις εἰς τὴν δυσάρεστον ἀνάγκην νὰ διακόψῃ τὴν ἀποστολήν, πολυδάπανον ἄλλως τε ἤδη ὡς ἐκ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως.*

Ἡ καθυστέρησις *τοῦ παρόντος τεύχους προῆλθεν ἕνεκα ἐλλείψεως τοῦ χάρτου. Τὸ τεῦχος τοῦ Δεκεμβρίου θὰ κυκλοφορήσῃ τὴν πρώτην Ἰανουαρίου.*

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Ποιητῆ.—Ἡσυχάσατε· ἡ αἰχμαλωσία τοῦ Δ' Ἀνονύντζιο ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν διεψεύσθη. Ἐσχάτως μάλιστα ἔλαβε τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου.

Περιπατητῆ.—Δὲν εἴδατε τὴν περίφημον Παγόδαν τοῦ Ζαππείου; Ἀκαταλληλότατος ὁ ἄχαρις καὶ σκυθρωπὸς αὐτὸς ὄγκος διὰ τὴν γύρω χαριτωμένην καὶ φωτεινὴν φύσιν.

Φιλίστορι. Οὐδεμία πόλις ὑπέστη περισσοτέρας πολιορκίας ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Εἴκοσι μεγάλας πολιορκίας, ἐκτὸς πολυαρίθμων μικροτέρων, ἀναφέρει ἡ Ἱστορία.

Ἀκροατῆ.—Εἶνε ἀληθὲς ὅτι περιέπεσεν ὁ κ. Σωτηριάδης εἰς τὸ ἱστορικὸν αὐτὸ λάθος, εἰπὼν ὅτι ***Ἄραβες*** κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν ἐμάχοντο ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν. Βλέπετε ὅτι ὁ πολὺς ἐνθουσιασμὸς παρασύρει ἐνίοτε εἰς λάθη ἀσυγχώρητα.

ΑΠΟΛΛΩΝ

Τὸ ἀριστοκρατικὸν κέντρον τῆς πρωτευούσης.
Ταινίαι ἐκλεκταί.

ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

ἀπὸ διαπρεπεστάτους καθηγητὰς

Τὸ κλοῦ τῆς ἐφετεινῆς κινηματογραφικῆς περιόδου

"JUDEX,,

εἰς δώδεκα ἐπεισόδια μὲ τὴν περίφημον **Musidora**, ***τὸν Μαζαμὲτ κ. λ. π.***

ΚΙΝΗΜΑΤΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΑΤΤΙΚΟΝ

Ἡ μεγαλειτέρα καὶ πλουσιωτέρα αἴθουσα τῆς Ἀνατολῆς, ἐφάμιλλος τῶν τελειοτέρων Εὐρωπαϊκῶν

Φωτισμὸς πλουσιώτατος δι' ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἰδίας παραγωγῆς του «Ἀττικοῦ».—Ἐκλεκτὴ ὀρχήστρα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Δελ-Μπουόνο.

Διὰ τῆς ὀθόνης τοῦ ΑΤΤΙΚΟΥ περιλαύνουν οἱ διασημότεροι ἠθοποιοὶ καὶ αἱ ἐλκυστικώτεραι καλλιτέχνιδες τῆς σκηνῆς.

ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ
Δ^ΩΝ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ

Ὑπὸ τὴν Ὑψηλὴν προστασίαν θῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης Ὄλγας

Πανεπιστημίου 26 καὶ 26α. Τηλεφ. 747.

ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 27

Τμῆμα ἐσωτερικῶν ἀρρώστων διὰ θεραπείας καὶ ἐγχειρήσεις ὅλων τῶν ὀφθαλμικῶν νοσημάτων.

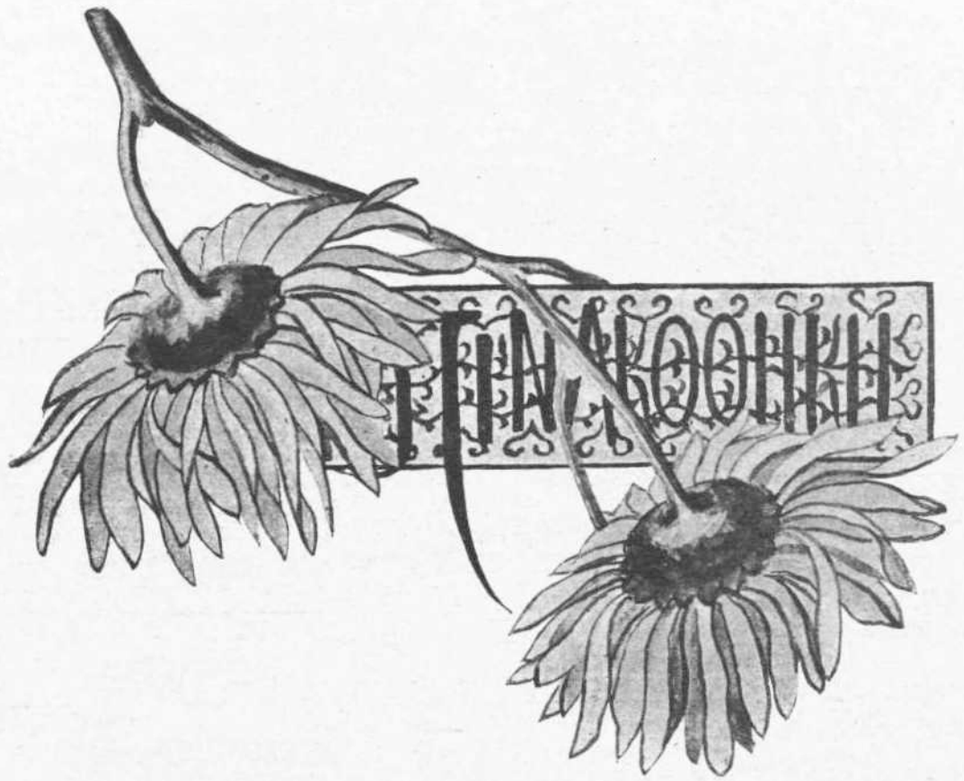

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΙΑΡΚΗΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ περίοδος τῆς Διαρκοῦς Καλλιτεχνικῆς Ἐκθέσεως ἔχει ὀλιγώτερα ἔργα εἰς ποσόν, ἀλλ' εἰς ποιὸν ὄχι κατώτερα τῆς πρώτης. Ἐν γένει ἔχει νὰ παρατηρήσῃ τις μίαν ἐξέλιξιν τῆς Ἑλλ. τέχνης εἰς ἀτομισμὸν ἐν τῇ ποικιλωτέρᾳ μορφῇ. Ἡ Ἑλλ. φύσις ἡ πλουσία εἰς χρῶμα καὶ ἀπόψεις μελετᾶται καὶ ἀποδίδονται αἱ ποικίλαι αὐτῆς ἐκδηλώσεις ἐπαρκῶς. Ἀλλὰ καὶ αἱ ἀπόπειραι αἱ συνθετικαὶ τῶν νέων δεικνύουν φιλοτίμους καὶ ἐπιτυχεῖς προσπαθείας.

Εἰς τὰς τοπειογραφίας, εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν πάντοτε ὁ κ. Μποκατσιάμπης μὲ ἕνα Ἐλαιῶνα, δύο σπουδὰς τοῦ Ἀμπρουσίου καὶ ἕνα μικρόν, ἀλλὰ ποιητικώτατον πίνακα δάσους, ὁ κ. Επ. Θωμόπουλος μὲ τὸ ἀληθινὰ Ἑλληνικὸ χωριό του πλαισιούμενον ἀπὸ δύο ζωογραφίας λίαν ἐπιτυχεῖς, ὁ κ. Φωκᾶς μὲ τὸ λεπτότατον Φθινόπωρο καὶ τὰ ποιητικὰ Χιόνια. Καὶ ἔρχεται κατόπιν ὁ κ. Κογεβίνας ὁ ὁποῖος εἰς μὲν τὴν Παλαιόκαστρίτσαν μᾶς δίδει κυματόεσσαν θάλασσαν, γραφικὰ δὲ κυπαρίσσια εἰς τὸ Κερκυραϊκὸν τοπεῖον. Ὁ ἴδιος ἐκθέτει καὶ μίαν ποιητικὴν σύνθεσιν, γυναικὸς ἡ ὁποία ἀναπαύεται ἡδονικὰ ἐν μέσῳ χρυσανθέμων. Ἀκαλαίσθητος μόνον εἶναι ὁ τίτλος «Φουσκοδενδριές» καὶ ἄκαιρος, ἀφοῦ εἰκονίζει τὸ φθινόπωρον. Ὁ κ. Φ. Ἀριστεὺς μετὰ μακροτάτην ἐκ τῶν ἐκθέσεων ἀποχήν, ἀφοῦ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ σταδίου του μᾶς ἔδωσε πολὺ δυνατὰς γραμμὰς μιᾶς ἀνωτέρας τέχνης εἰς συνθέσεις σοβαρᾶς ἐμπνεύσεως, ἐμφανίζεται ἤδη ὡς ἰμπρεσιονιστὴς τοπειογράφος. Πρόκειται περὶ δοκιμῶν καὶ δι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ κριθῇ ὁ καλλιτέχνης ἀπὸ τὰ γεμάτα φῶς, ἀλλὰ κάπως ξηρὰ ἔργα του. Τὸ σπίτι (ἀρ. 146) εἶνε τὸ καλλίτερον. Ὁ Ι. Οἰκονόμου, ὁ Θ. Λάζαρης, ὁ Ε. Κοντιάδης, ὁ Π. Ζωγράφος, ὁ Ἀρτέμης καὶ ὁ διὰ πρώτην φορὰν ἐμφανιζόμενος Σ. Βακατάσης—εἰς τὸ Στεφάνι τοῦ Ζαλόγκου—φανερώνουν σπουδὰς πρὸς ἀπεικόνισιν τοῦ τοπείου ἐνθαρρυντικάς.

*

Ὁ κ. Λουκίδης εἰς τὸν πίνακά του—ἕνα τῶν ἀρίστων τῆς ὅλης παραγωγῆς του—«Ἐπέρασαν οἱ βάρβαροι . . . .» ἀποτυπώνει μίαν χαρακτηριστικὴν εἰκόνα τοῦ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ διωγμοῦ. Ἐντὸς Ἐκκλησίας, ἧς οἱ Τοῦρκοι ἐθρυμμάτισαν τὰ ἱερὰ σκεύη, ἐνυπομένει μία γραῖα καὶ δύο νέες γυμνὲς καὶ ἀλυσσοδεμένες. Τὸ πένθος τῆς καταστροφῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐγκαρτέρησις ἀποδίδονται ἀπὸ τὸν χρωστῆρα τοῦ ἑλληνικωτάτου ζωγράφου μὲ πολλὴν ἀλήθειαν. Εἰς τὸ «Σαββατόβραδο»—ἕνα κοριτσάκι προσευχόμενον—ἐκτιμᾷ τις τὴν ἀθωότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν προσήλωσιν ἣν ἡ ἀφελὴς παιδικὴ πίστις καθιστᾷ ἐντατικήν.

Ὁ κ. Παπαπαναγιώτου εἰς τὴν «Ἀνθοπώλιδα»

δίδει ἕνα ὡραῖον τύπον καὶ συγχρόνως μίαν ἐργασίαν καθαρῶς καλλιτεχνικήν. Ἡ «Ἀρχαῖζουσα» ἔργον αὐστηρᾶς τεχνοτροπίας ἔχει καὶ αὐτὴ ἱκανὰ χαρίσματα τέχνης. Ὁ κ. Ροΐλὸς ἐκθέτει μίαν γυναῖκα μὲ γυμνὸν κορμὸν (διατί τὴν θέλει ἄρα γε *ἀμέριμνον* ὁ καλλιτέχνης μίαν γυναῖκα γυμνήν;) καὶ μίαν σπουδὴν μιᾶς ἀνδρικῆς κεφαλῆς ἢ μᾶλλον προσωπογραφίαν. Εἰς τὰ δύο αὐτὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα εἶναι νεώτατα ἀνευρίσκομεν τὸν δυνατὸν σχεδιαστήν, τὸν ἄριστον προσωπογράφον ὅστις ἐσχάτως ἐν τούτοις πειραματίζεται μὲ τὰ τοπεῖα. Ὁ κ. Ε. Ἰωαννίδης γλυκὺς καὶ ποιητικὸς εἰς τὸ «Χαλκᾶ-μπουνάρι» τῆς Σμύρνης, καὶ εἰς δύο ἀπόψεις ἀρχαίων ἐρειπίων. Ὁ «Κατηχούμενος» του μᾶς ὑπενθυμίζει τὰς ἐπιτυχεῖς ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων σπουδάς του.

Ὁ κ. Σ. Βικᾶτος ἐκτὸς τῆς «Ἀποκαθηλώσεως», ἥτις ὑπέστη πρό τινος μίαν ἀδικωτάτην ἐπίθεσιν ἐκ μέρους ἑνὸς χρονογράφου—ἐκθέτει καὶ ἕνα πίνακα νεώτερον, δύο παιδιῶν ποῦ θέλουν νὰ μάθουν ζωγραφικὴν εἰς τὸ ἀτελιὲ ἑνὸς γέροντος ζωγράφου. Τὰ παιδιὰ εἶναι κάλλιστα σχεδιασμένα μὲ τὴν διακρίνουσαν τὸν καλλιτέχνην δεξιότητα. ὡς καὶ ὁ γέρων καλλιτέχνης. Τὸ ἔργον του ὑστερεῖ μόνον εἰς τὴν ψυχολογικὴν ἔκφρασιν. Ἐὰν ἦτο διαφορετικὴ ἡ στάσις τῶν παιδιῶν καὶ ὀλιγώτερον καλογηρικὴ ἡ φυσιογνωμία τοῦ ζωγράφου, τὸν ὁποῖον δὲν ἔπρεπε νὰ ἀπομακρύνῃ τῶν μικρῶν μαθητῶν, θὰ μᾶς ἔδιδε ἕνα πίνακα πλέον ἱκανοποιητικόν. Ὁ κ. Λουκᾶς Γεραλῆς εἰς δύο πίνακας του δεικνύει πρόοδον σημαντικήν. Παρουσιάζει ἀγρότιδας μὲ ἔνα φῶς ἑλληνικώτατον. Καὶ οἱ δύο πίνακες εἶνε εἰς ἔκφρασιν καὶ χρωματισμὸν ζωηρότατοι. Ὁ κ. Βαρβέρης, ὁ κωφάλαλος ζωγράφος τοῦ Πειραιῶς, εἰς τὴν «Φυγὴν εἰς Αἴγυπτον» ἐκφεύγει τῶν γνωστῶν πινάκων του, οὗς ἀδικεῖ ἡ ἐπεξεργασία ἡ ὑπερμέτρως διαυγής. Ἂν καὶ τὸ θέμα ἔχει σχεδὸν ἐξαντληθῆ, ἐφιλοτέχνησεν ἕνα πίνακα ἄξιον μεγάλης ἐκτιμήσεως. Ἰδίως τὸ πρόσωπον τῆς Παναγίας ἔχει πολλὴν λεπτότητα. Διὰ τὸ ἄλλο ἔργον του, τὸ τοπεῖον τῆς Ἄνδρου,δὲν ἀξίζει νὰ γίνῃ λόγος.

Ὁ κ. Ἀξελὸς εἰς ἑκάστην ἔκθεσιν καὶ ἀνώτερος. Ὁ μικρὸς τυφλὸς ὀργανοπαίκτης μὲ τὴν φυσαρμόνικα ὁδηγούμενος ἀπὸ ἕνα ἄλλον μικρόν, εἶνε πίναξ μὲ ἱκανὴν μελέτην εἰς τὰς λεπτομερείας,καλὰ σχεδιασμένος· ὁ χρωματισμός του μόνον εἶνε κάπως μονότονος. Ἐκφραστικώτατος ὁ «Κοκκινόσκουφος».

Ὁ κ. Φερεκύδης—τὸν ὁποῖον μᾶς παρουσιάζει ἐκ τῶν νώτων ὅμως εἰς ἕνα πίνακά της ἡ κ. Γεωργαντῆ ἐργαζόμενον, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ νὰ μᾶς δείξῃ ἡ καλλιτέχνις ἕνα καλὸν τοπεῖον — εἰς μίαν νέαν ἄποψιν τῶν νερῶν τῆς Βουλιαγμένης, εἰς τὴν Λίμνην τῶν Γιαννιτσῶν ὡς καὶ εἰς τὸ Φθιγόπωρον ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ εἶνε ὁ μετριόφρων ἀλλὰ προσεκτικὸς καλλιτέχνης, ὁ ὁποῖος ἠξεύρει νὰ ἀποδίδῃ μὲ ἀκρίβειαν ἀλλὰ καὶ αἰσθητικότητα τὰ ἑλλ. τοπεῖα, χωρὶς νὰ ἐκβιάζει μὲ ἀμφιβόλου ἀξίας τεχνοτροπίαν τὰ ὀπτικὰ γεῦρα.

Ὁ κ. Γουναρόπουλος εἰς τὰ Δύο παιδιὰ ἔδωσε χρῶμα ζωηρὸν καὶ ἁρμονικόν. Ὁ κ. Γιανναρᾶς—νέος καλλιτέχνης—ἐμφανίζεται μὲ μίαν κεφαλὴν καὶ μὲ τὸ «Ξεφύλισμα». Τὸ πρῶτον ἀρκετὰ ἐκφραστικόν. Τὸ δεύτερον πσοσεκτικὰ σχεδιασμένον.

Ὁ κ. Μπραέσσας εἰς δύο ἔργα του ἑλκύει τὴν προσοχήν, διὰ τὰ σοβαρὰ θέματα. Η «Στοργὴ» —μία φτωχομάνα μὲ τὸ ἡμίγυμνο παιδί της κοιμοῦνται- Εἶναι τόσον ἥσυχος ὁ ὕπνος, τόσῳ ὡραῖα ἀγκαλισμένοι ! Τὸ σχέδιον καὶ ἡ ἐπεξεργασία φανερώνουν ἕνα καλλιτέχνην μέλλοντος. Ο «Ἑσπερινός» του ἔχει ἀρκετὴν ποίησιν καὶ μελαγχολίαν.

Ὁ κ. Χρηστοφῆς συνεχίζει τοὺς «Καταυλισμούς» του. Ἐκ τῶν δυο οὗς ἐκθέτει, καλλίτερος εἶνε ὁ ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν. Ἡ «Παιδικὴ εὐχαρίστησις» σκίτσο ἑνὸς ἡμιγύμνου παιδιοῦ ποῦ βασανίζει μ' ἕνα κόκκαλο ἕνα σκυλί, καλὸν ὡς ἰδέα.Θὰ ἤθελε περισσοτέραν ἴσως κίνησιν. Χαρακτηριστικὴ καὶ ἡ γελοιογραφία ἡ «Αὐθεντικὴ ψευτιὰ» μὲ τοὺς δύο προγάστορας γέροντας συνομιλητάς.

Ὁ κ. Ἀπ. Γεραλῆς ἐκθέτει ἕνα παππᾶ ἐξομολογοῦντα μίαν χωρικήν. Ἐὰν ἐνθυμηθῶμεν τὰς εἰκόνας τοῦ Ράλλη, ἐννοοῦμεν πόσον μειονεκτεῖ ὁ πίναξ τοῦ κ. Γεραλῆ. Ἐκθέτει ἐν τούτοις μίαν καλῶς φωτισμένην κεφαλήν.

Ὁ κ. Ρωμανίδης εἰς ἕνα Ἠπειρωτικὸν φαιόχρωμον τοπεῖον καὶ εἰς τὸ «Νυκτόμπασμα» —ἀπὸ τὴν θάλασσαν τοῦ ὁποίου λείπει τὸ χρῶμα—μᾶς δεικνύει τὸ μοίρασμα τῆς ἀγάπης του πρὸς τὴν ξηρὰν καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν. Τὸν προτιμῶμεν εἰς τὸ τοπεῖον.

Αἱ θαλασσογραφίαι ὀλίγαι. Διακρίνεται ὁ πίναξ τοῦ κ. Ν. Καλογεροπούλου εἰκονίζων Κερκυραϊκὲς ψαροποῦλες. Ἔχει τόσον πολὺ μελετήσει τὴν θάλασσαν, ὥστε ὁ πίναξ του νὰ ἔχῃ μίαν ἐξαιρετικὴν φρεσκόδα. Καὶ ἡ τεχνοτροπία του, ἡ νεωτεριστική, εἶνε πολὺ ἐπιτυχής.

Τοῦ κ. Καντζίκη τὰ ἔργα ὑστεροῦν πολύ. Ἡ «Νύκτα στὴ θάλασσα» εἶνε ἔργον ποῦ δὲν λέγει τίποτε. Ἡ «Φιλάρεσκος» του εἶνε ἕνα σκίτσο ὅπως δήποτε χαριτωμένον.

Τοῦ ἐσχάτως ἀποθανόντος Θ. Μηλιάδου ἐκτίθεται ἓν Χιακὸ ἀκρογιάλι πολὺ καλόν. Τὸ σπάσιμο ἰδίως τοῦ κύματος εἶνε παραστατικώτατον. Ὁ ἕτερος κ. Σ. Μηλιάδης ἐκτὸς τῶν δύο γνωστῶν προεκτεθέντων πινάκων του μὲ τὴν ξενίζουσαν πολυχρωμίαν, ἐκθέτει τῆς Ψαροποῦλες, κάλλιστον ἔργον, μὲ ἀνταγακλάσεις πολὺ ἀληθινάς.

Ὁ κ. Θ. Θωμόπουλος, ὅστις ἔχει κατακτήσῃ τὸ γλυπτικὸν τμῆμα, δὲν λείπει καὶ ἀπὸ τὸ ζωγραφικόν. Μᾶς παρουσιάζει τὸ παλαιὸν ἀσθμαῖνον,ἀλλὰ καὶ ἀκατάβλητον ἄλογο τὸ συμβολίζον τὴν Μεγάλην Ἰδέαν μὲ τὴν θαμβὴν εἰς τὸ βάθος προβολὴν τῆς Ἁγίας Σοφίας.

Παρ' ὀλίγον νὰ λησμονήσω ὅτι ἐκθέτει ἔργον καὶ ὁ κ. Ἰακωβίδης. Εἶνε Κυδώνια, χρονολογούμενα ἀπὸ τὸ 1909. Δὲν μοῦ ἔκαμαν καμμίαν ἐντύπωσιν καὶ δι' αὐτὸ ἀποτελοῦν τὸ τέρμα τῶν ἐντυπώσεών μου ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν ὅλων τῶν συναδέλφων του.

✻

Ἂς μὴ μὲ κακίσουν αἱ καλλιτέχνιδες κυρίαι, διότι τὰς χωρίζω ἀπὸ τοὺς ἄρρενας ὁμοτέχνους των. Δὲν τὸ κάμνω διὰ νὰ τὰς ὑποτιμήσω, ἀπ' ἐναντίας καὶ ὡς ἀριθμὸς καὶ ὡς ποιὸν εἶνε ἱκαναὶ νὰ μὲ ἀπασχολήσουν ἰδιαιτέρως· νὰ μὴ χρησιμεύσουν δηλαδὴ ὡς πλαίσιον τῶν ἄλλων, ἀλλὰ νὰ ἀντιπαραταχθοῦν ὡς δύναμις μαχητική.

Ἡ κ. Ἀσπρογέρακα κρατεῖ στερρῶς τὰ σκῆπτρα εἰς τὴν ἀνθογραφίαν· θαυμάσιες ἡ Ἀνεμῶνες της καὶ τὰ Γεράνια φυσικώτατα. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν παρουσιάζεται μὲ ἀξιώσεις.Τὸ τσαΐ τῆς Κούκλας—ἕνα σοβαρὸν κοριτσάκι μὲ ὑπερμεγέθη κούκλα—δεικνύει ἱκανὴν προσπάθειαν πρὸς ἀνωτέραν ἀντίληψιν τῆς τέχνης.

Ἡ κ. Γεωργαντῆ εἰς τὴν Πλατεῖαν τῆς Τριπόλεως παρουσιάζει σύνθεσιν καὶ τοπεῖον· διότι ἡ πλατεῖα εἰκονίζεται ἐν κοσμικῇ συναθροίσει, ὅπου τὸ κουβεντολοΐ μαίνεται. Ἡ δ. Διαμαντοπούλου ἤτις εἶχεν ἐκθέσει ἐν τῇ προηγουμένῃ Ἐκθέσει μίαν καθρεπτιζομένην, ἐκθέτει καὶ πάλιν ὁμοίως καθρεπτιζομένην, ἀλλὰ τὴν φορὰν αὐτὴν φιλάρεσκον. Πολὺ καλὰ καὶ τὰ Χρυσάνθεμα της. Διατί ὅμως εἰς τὸν κατάλογον τῆς ἤλλαξαν τὸ φῦλον, παρουσιάζοντες τὴν δεσποινίδα ὡς κύριον Διαμαντόπουλον ; Ἡ δεσποινὶς Λούζη εἰς τὴν σύνθεσιν της «Τὸ μάθημα»—μιὰ γιαγιὰ καὶ μιὰ ἐγγονή—ἡ κ. Κικὴ Πανᾶ εἰς τὸ «Κότερο», ἡ δεσπ. Σαμοΐλη εἰς μίαν σπουδὴν κεφαλῆς, ἡ δεσπ. Φλωρεντία Σκουλούδη εἰς τὸ Ἐσωτερικὸν Γοτθικοῦ ναοῦ καὶ μίαν παραλίαν, ἡ κ. Ταρσούλη εἰς μίαν ὡραιοτάτην μὲ ἀρίστην προοπτικὴν δενδροστοιχίαν, ἡ δεσπ. Χαλκιοπούλου εἰς μίαν θαλασσογραφίαν (ἀρ. 145) ξεχωρίζουν προσθέτουσαι εἰς τὴν ἔκθεσιν ἔργα ἄξια προσοχῆς καὶ ἐκτιμήσεως.

Εἰς τὸ τμῆμα τῶν σχεδίων, ὑδατογραφιῶν καὶ κρητιδογραφιῶν ἑλκύουν τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Μποκατσιάμπη μία Δύσις ἀπὸ τὸ Mon repos τῆς Κερκύρας καὶ ἡ κρητιδογραφία του τῆς δεσπ. Καρατζᾶ. Τοῦ κ. Θ. Θωμοπούλου τέσσαρα σχέδια μὲ δύο κραγιόνια, τοῦ κ. Ἰωαννίδου τρεῖς γυναικεῖαι προσωπογραφίαι, τοῦ κ. Ἀπ. Γεραλῆ ἡ κρητιδογραφία «Νεότης» (προσωπογραφία τῆς δεσπ. Δότη ἡ ὁποία πολὺ τῆς ὁμοιάζει) καὶ μία Κόρη ἢ μᾶλλον γεροντο-κόρη κεντῶσα, μὲ πένθιμον ἔκφρασιν, τοῦ κ. Ἀξελοῦ τέσσαρα σκίτσα στρατιωτικὰ μὲ Sanguine εἰργασμένα καὶ τῆς δεσπ. Σταύρακα ἓν τοπεῖον.

✻

Ἡ γλυπτικὴ ἀντιπροσωπεύεται μὲ 18 μόνον ἔργα Τοῦ κ. Θ. Θωμοπούλου εἶνε ὅλα σχεδὸν γνωστά. Ὁ Κυναίγειρος εἶνε ὡραῖον ὡς ἔμπνευσις. Ἀπὸ τὴν προτομὴν του ὁ κ. Ι. Δαμβέργης δὲν θὰ εἶνε βέβαια εὐχαριστημένος. Καλὸν τὸ ἔργον, ἀλλ' ὁ καλλιτέχνης χαιρέκακος· τὸν παριστᾷ ὡς συνταγματάρχην, πρὸ πολλοῦ ἀποστρατευθέντα αὐτεπαγγέλτως ἕνεκα ὁρίου ἡλικίας. Εἰς τὸ σκίτσο τῆς Χιμαίρας συγχέονται τὰ ὅρια τῆς ἐμπνεύσεως καὶ τῆς σωματικῆς διαπλάσεως· Πρωτοτυπίαν πολλὴν ἔχει ἡ ἀνάγλυφος κεφαλὴ τοῦ νεανίου.

Ὁ κ. Τόμπρος ἐκθέτει γνωστὰ ἐξ ἄλλων ἐκθέσεων ἔργα, τὸν «Διαγοούμενον», μίαν κεφαλὴν κόρης καὶ «Σχῆμα πρωτογενομένο». Ὁ κ. Συγνέφας ἀνάγλυφον τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ ὁ κ. Ἀλεξανδρόπουλος προτομὴν τοῦ ποιητοῦ κ. Γ. Ἀργυροπούλου (Μαρκίνα). Οἱ δύο τελευταῖοι οὗτοι γλύπται ἐκθέτουν καὶ ἀνὰ μίαν προτομὴν τοῦ Ἐθν. ποιητοῦ Σολωμοῦ. Ὁ κ. Ἀλεξανδρόπουλος τὸν παριστᾷ νεώτερον, ἐν στιγμῇ ἐμπνεύσεως, ὁ κ. Συγνέφας ἐν ὡρίμῳ ἡλικίᾳ ἐν ὥρᾳ βαθείας σκέψεως. Ἀλήθεια τί νὰ γίνεται ὁ πρὸ δεκαετίας προκηρυχθεὶς διὰ τὴν προτομὴν τοῦ Σολωμοῦ διαγωνισμὸς ; Εἶχε μάλιστα συλλεγῇ καὶ ποσὸν τρισχιλίων, νομίζομεν, δραχμῶν.

Τὴν φορὰν αὐτὴν ἔργα ἐπολήθησαν ὀλιγώτερα. Οἱ κ. κ. ἐφοπλισταὶ ἔχουν τὸν λόγον, ἢ μᾶλλον τό...χρῆμα.

Κ. ΜΑΛΕΑ

Πρώτην φορὰν ὁ ζωγράφος κ. Κ. Μαλέας ἐκθέτει συνολικῶς τὸ ἔργον του. Ἕως τώρα εἰς δύο—τρεῖς ἐκθέσεις εἶχεν ἐξαφνίσῃ τοὺς φιλοτέχνους μὲ τοὺς παραδόξους χρωματισμούς του ἀνάμεσα εἰς τὸν ἥσυχον καὶ ἁρμονικὸν τῶν ἄλλων ἔργων φωτισμόν. Ὁ κ. Μαλέας εἶνε ἰμπρεσιονιστής. Εἰς τὴν παλέταν του συνδυάζει τὰς ζωηροτέρας ἀποχρώσεις καὶ ἐκλέγει τὰς ποιητικωτέρας ἀπόψεις τῆς φύσεως. Ἔζησεν εἰς ξένα μέρη καὶ εἶνε ὁ πρῶτος Ἕλλην ζωγράφος ὁ ὁποῖος ἀναπαριστᾷ συστηματικῶς ἀτμοσφαίρας ἀγνώστους, τοπεῖα ἀνεκμετάλλευτα, φωτισμοὺς ποικιλωτάτους καὶ ἀήθεις καὶ ἐν γένει μᾶς παρουσιάζει γνήσιον τὸ couleur local. Ἡ Συρία, ἡ Παλαιστίνη, ἡ Αἴγυπτος, διεκδικοῦν τοὺς περισσοτέρους πίνακάς του, ὀλίγους δὲ ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις. Ὑπάρχουν εἰς τὰ ἔργα τοῦ κ. Μαλέα—τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται εἰς τὸν σεβαστὸν ἀριθμὸν τῶν διακοσίων—ἀπόψεις περίεργοι, ποικίλαι ἀποδιδόμεναι μὲ μίαν αἰσθητικότητα, ἡ ὁποία εἰς τοὺς ἰδικούς μας ὀφθαλμούς τοὺς συνειθισμένους ἀπὸ τὸ αἴθριον καὶ ἄγνὸν Ἀττικὸν φῶς φαίνεται ἴσως ἀφύσικος· λείπει δὲ ἀπὸ πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἡ ζωή. Δὲν πρέπει ὅμως διὰ τοῦτο νὰ ἀδικήσῃ τις τὸν καλλιτέχνην, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νὰ συμπληρώσῃ τὴν τέχνην καὶ τὴν ἀλήθειαν. Εἰς τὰ ἔργα του ὁ κ. Μαλέας, ὄχι βέβαια ὅλα, εἶνε πρωτίστως ποιητής. Κατέχεται ἀπὸ κάποιαν μυστικοπάθειαν.

Τὰ καλλίτερα ἔργα του εἶνε τὰ Στερνὰ ἡλιοχαϊδέματα στὰ ρέπια (;), τὰ Βραδυνὰ ἀντιφεγγίσματα εἰς τὸν Νεῖλον, τὰ βραδυνὰ ἀντιφεγγίσματα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην,Ἀνοιξιάτικες δροσιές,ἕνα βράδυ εἰς τὴν Πόλιν, τὸ σπίτι τῆς Ἀγάπης, τὰ Σουρουπώματα. Ἄξια ἰδιαιτέρας ἐπίσης προσοχῆς εἶνε ἡ «Ἀφρικάνικες ἡλιοφεγγές», ἡ «ἀγορὰ ζαχαροκαλάμου εἰς τὸ Λούξορ», κάτι ἀπὸ τὴ παλιὰ Θεσσαλονίκη, «ἡ Βρύσις τῶν 12 Ἀποστόλων Θεσσαλονίκης, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει πλέον, τὸ πολύχρωμον Γενῆ Κουλὲ τῆς Θεσσαλονίκης, αἱ ὑπ' ἀρ. 49 καὶ 127 ἀπόψεις ἀπὸ τὸν Λίβανον, τὸ Αἰγυπτιακὸν πολύπτυχον (77 - 84). Ἐν ἀντιθέσει, πίνακες τινες, πρόχειρα καὶ ἀσαφῆ σχεδιάσματα, ἔπρεπε νὰ λείπουν. Εἰς τὴν τοπειοπλημμύραν παρεντίθενται τρεῖς γυναικεῖαι κεφαλαὶ εἰργασμέναι εἰς τὸ ὑπαιθρον, αἱ ὁποῖαι φανερώνουν τὸν καλλιτέχνην δεξιὸν καὶ εἰς τὸ σχέδιον. Ὁ κ. Κ. Μαλέας ἀπεπειράθη νὰ προσανατολισθῇ καὶ εἰς τὸ Ἀττικὸν φῶς, ἀλλ' εἶνε τόσον ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν ξένην φύσιν, ὥστε ἀπέτυχε. Αὐτὸ τοὐλάχιστον δεικνύουν αἱ δύο Ἀκροπόλεις του. Εἰς δύο ἄλλας ἀποπείρας διακοσμητικῆς—τὸ Τραγοῦδι τοῦ ποιητοῦ καὶ Ὕμνος στὸν Ἔρωτα—ὑπῆρξεν εὐτυχέστερος.

Κ.

ΜΕΙΔΙΑΜΑΤΑ

Ἐρωτᾷ ὁ μικρός·

— Μπαμπᾶ τί θὰ 'πῇ θαῦμα ;

— Θὰ 'πῇ ἂν δὲν ζητήσῃ καινούργιο καπέλλο ἡ μαμά σου.

✻

Ἐπὶ τῇ θέᾳ ἑνὸς μὲ ὑπερμεγέθη αὐτιά.

— Εὐτυχὴς ἄνθρωπος αὐτὴν τὴν ἐποχήν.

— Γιατί ;

—Ἔχει αὐτάκκειαν.

Ὁ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΟΠΟΛΕΩΣ*

Ἡ τεχνικὴ τῶν ἐπιγραφῶν ἐξ ὅσων δύναταί τις νὰ κρίνῃ φαίνεται ἀνήκουσα εἰς χρόνον ἀπέχοντα ἱκανὸν τῶν πρωτοχριστιανικῶν χρόνων. Δὲν παρουσιάζει αὕτη τὸ χαλαρὸν ἐκεῖνο καὶ ἡμελημένον, οὐδὲ καὶ τὸ ἀνορθόγραφον, οἷα παρατηροῦνται κατὰ τὸν δεύτερον καὶ τρίτον αἰῶνα, καὶ ἐν ταῖς κατακόμβαις καὶ ἀλλαχοῦ. Γνωστὸν ὅτι τῆς ἐπιγραφικῆς ἐν Ρώμῃ τοὐλάχιστον, ἡ καλυτέρα τεχνικὴ παρατηρεῖται ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου Δαμάσου (336) ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ Διονυσίου Φουρίου Φιλοκάλου ἐποίησε παμπόλλους ἐπιγραφὰς καλλίστης τεχνικῆς διὰ φυλλαδίων καὶ ἀκρωτηρίων καὶ στίξεως ποικίλης. Ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς μεγάλης ἀκμῆς αἱ ἐπιγραφαὶ οὐ μόνον εὐχρηστοῦσι ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν κτιρίων ἀλλὰ καὶ γράφονται διὰ τεχνικῆς καλῆς. Καὶ τὸ διὰ φυλλαδίου ἀκόμη σημεῖον στίξεως ὅπερ παρατηρεῖται ἐν τῇ ἀνωτέρω μεγαλειτέρα ἐπιγραφῇ «ΑΥΤΗ....» τῇ καὶ καλυτέρᾳ φανερεῖ ἡμῖν τὴν βραδυτέραν αὐτῆς ἐποχὴν διότι ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τῆς Ρώμης καὶ Γαλατίας τὰ φυλλάδια ταῦτα ἀπαντῶσι συχνότερον κατὰ τὸν μεταγενέστερον χρόνον. Τῆς κάτωθι δὲ διὰ μικροτέρων γραμμάτων ἐπιγραφῆς τῆς ὁποίας τὸν χρόνον θὰ ἠδύνατο νὰ ὁρίσῃ τις ὡς μεταγενέστερον τοῦ τῆς πρώτης, ἡ τεχνικὴ εἶναι κατωτέρας μορφῆς ἐγγίζουσα πλειότερον πρὸς τὴν ἐπικρατήσασαν Βυζαντινὴν ἐπιγραφικὴν τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ἐξ ὅσων λοιπὸν αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται παρέχουσιν ἡμῖν ἐξάγομεν τὸ συμπέρασμα ὅτι πρόκειται περὶ τεχνικῆς τοῦ χρόνου τοῦ Δ μέχρι Ζ αἰῶνος. Καὶ δὴ ἡ μὲν ἄνωθι ἐπιγραφὴ φέρει τὸν τύπον τοιαύτης τοῦ τέλους τοῦ Δ, ἡ δὲ κάτωθι αὐτῆς τοῦ ΣΤ ἀρχομένου. Ὥστε ἐὰν ἤθελε νὰ ἐξαγάγῃ τις συμπέρασμα θὰ ἔπρεπε νὰ παραδεχθῇ συνεχῆ τοῦ ναοῦ ἐπισκευὴν κατὰ τὰς πρώτας ἑκατονταετηρίδας μέχρι τοῦ ἑβδόμου. Ἐκτὸς τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ἐντὸς τοῦ ναοῦ παρατηροῦνται μεταλλαγαὶ πολλαί, αἱ ὁποῖαι ἐποιήθησαν παλαιότατα κατὰ διαφόρους ἐποχάς. Καὶ πρῶτον, τῶν θυρίδων τὸ σχῆμα εἶναι ἀνόμοιον φανεροῦν ἐπενεχθείσας ἀλλοιώσεις ἐπὶ τῶν πλαγιοτοίχων. Εἰς τὸ ἔδαφος τὸ ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας καὶ γύρω πρὸς τὸν τοῖχον ἀπὸ τοῦ εἰκονοστασίου μέχρις ἱκανοῦ διαστήματος πρὸς τὸ δυτικὸν παρατηρεῖται λίθινον διάζωμα ἄγνωστον εἰς τί χρησιμεῦσαν. Μήπως ἄρα γε ὁ ναὸς οὗτος εἶχε νάρθηκα ἐντὸς τοῦ κυρίου ναοῦ χωριζόμενον κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο ὅπου νῦν τὰ δύο πλάγια δυτικὰ ὁρατόρια κεῖνται, καὶ ἀκριβῶς εἰς τὴν θέσιν ὅπου τὸ διάζωμα ἐνοῖ τὰς δύο πλαγίας πλευράς; Ἀλλὰ σημαντικόν τι ἀκόμη φαινόμενον παρουσιάζεται ἄγνωστον πῶς δυνάμενον νὰ ἑρμηνευθῇ. Κατὰ τὰς δύο πλευρὰς τοῦ ἱεροῦ παρατηροῦνται διὰ μέσου τῆς ἀσβέστου μεγάλαι τινὲς καμπύλαι, ἀποτελοῦσαι τόξα μεγάλα εἰς ἃ ἐχωρίζετο πιθανῶς ἡ ἐκκλησία. Ἦτο ἄραγε ἄλλοτε ἡ Βασιλικὴ αὕτη πολύκλυτος τῶν τόξων τούτων ἀποτελούντων τὸν διὰ κιόνων χωρισμὸν τοῦ ναοῦ; Ἐκ πάντων τούτων ἓν ἀναμφιβόλως συμπέρασμα συνάγεται, ὅτι ὁ ναὸς οὗτος ὑπέστη τοσαύτας μεταβολάς, ὥστε πλέον οὐ μόνον νὰ μὴ γνωρίζωμεν τί σαφὲς περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ λέγωμεν ἀκόμη, ὅτι ἀνήκει εἰς τοὺς αἰῶνας σύμπαντας ἀκολουθῶν τὰς τύχας τῆς νήσου! Τὴν αὐτὴν ἄγνοιαν ἔχομεν καὶ περὶ τῶν μεταγενεστέρων αἰώνων. Πρὸ τῆς δυτικῆς ὡς εἴπομεν θύρας καὶ ὑπεράνω τοῦ περιστυλίου σώζεται ἐντετοιχισμένος λίθινος λέων, τὸ ὀνομαστὸν τῆς Ἐνετίας σύμβολον. Τί ἄραγε ὁ λέων οὗτος δηλοῖ; Ἡμεῖς γνωρίζομεν ὅτι οἱ Λατῖνοι ἕνεκα τῶν Ἐνετῶν ἐκτὸς τοῦ ἐπισκοπικοῦ θρόνου ἐσεβάσθησαν τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν. Καὶ αὐτοὶ οἱ κυρίαρχοι τῆς νήσου ὑπεστήριξαν πολλάκις καὶ παρὰ τῷ Πάπᾳ καὶ οἱ ἴδιοι τὰ δικαιώματα τῆς νήσου. Πῶς λοιπὸν βλέπομεν τὸν Ἐνετικὸν λέοντα ὕπερθεν τῆς εἰσόδου; Κατέλαβον ἄραγε τὴν ἐκκλησίαν μεταποιήσαντες αὐτὴν εἰς Λατινικήν; Ἐξ ἄλλου εἰς πέντε σημεῖα τοῦ ναοῦ διακρίνομεν ὡσὰν Λατινικὰ ὁρατόρια ποιηθέντα ἀσφαλῶς ἐπὶ τῆς Ἐνετικῆς κατακτήσεως. Πῶς ἐξηγεῖται τοῦτο; Ἠρπάγη οὗτος ὑπὸ τῶν Δυτικῶν ἢ εὐρεθεὶς ἐγκαταλελειμένος κατελήφθη; ἢ ταῦτα τὰ ὡς ὁρατόρια φερόμενα εἶναι εἰκονοθῆκαι κατὰ μίμησιν τῶν Δυτικῶν ἐν τοῖς ὁρατορίοις; Εὑρέθη τέλος ὁ ναὸς οὗτος κάποτε ἔρημος ὥστε νὰ καταληφθῇ ὑπὸ ξένων; Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὸν 7ον αἰῶνα ἡ παλαιὰ αὕτη πόλις ἕνεκα τῶν συνεχῶν ἐπιδρομῶν ἦν ἐν μετατοπίσει πρὸς το φρούριον τῶν Κορυφῶν, ὅπου συνεκροτήθη ἡ νέα πόλις. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἔπαυσε νὰ ὑφίσταται καὶ μετὰ ταῦτα ἐν ἀκμῇ. Ἄλλως δὲν θὰ ἐξηγεῖτο ἡ κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἀνοικοδόμησις ναοῦ μεγάλου Βυζαντινοῦ, οἷος ὁ τοῦ Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου. Ἐπὶ πλέον ὁ Ἀρσένιος ὁ ὀνομαστὸς ἐπίσκοπος Κερκύρας ἔν τινι αὐτοῦ λόγῳ εἰς τὸν Ἅγιον Θερῖνον ἐγκωμιάζει τὴν πόλιν ὅτι γέμει ναῶν μεγάλων καὶ ὅτι ἦν κατάφυτος. Παρ' ὅλην τὴν εἰς τὸ φρούριον μετάθεσιν ἡ πόλις ἦν ἀκμάζουσα. Ἐν τῷ φρουρίῳ δὲν ἠδύναντο νὰ ὦσι τόσαι περικαλλεῖς ἐκκλησίαι εἰμὴ ἐλάχισται. Καὶ ὀνομαστὶ μίαν ἀναφέρουσιν ἐκκλησίαν ἐν τῷ φρουρίῳ τὴν τοῦ Πέτρου καὶ Παύλου, εἰς ἣν καὶ τὰ λείψανα τοῦ Ἀρσενίου βραδύτερον ἐτέθησαν, γενομένην μεθ' ὕστερον μητρόπολιν. Περὶ δὲ τῆς σημερινῆς πόλεως δὲν δύναται νὰ γείνῃ λόγος, διότι αὕτη ἦν μικρότατος ἐξοχικὸς συνοικισμος ἐξωπόλι συνήθως καλοιμένη. Γνωστὰ ἄλλως τε, λέγει καὶ ὁ Γρηγορόβιος καὶ πάντες οἱ ἄλλοι, ὅτι αὕτη ἡ νῦν πόλις τειχισθεῖσα κατὰ τὸν 16ον καὶ ἐφ' ἑξῆς αἰῶνας, εἶναι κτῖσμα τῶν Ἐνετῶν. Ἡ ἀρχαία λοιπὸν πόλις ἦν ἐπὶ Ἀρσενίου καὶ βραδύτερον πως σημαντική. Κατὰ δὲ τὸν ἔτι βραδύτερον χρόνον, ἐπὶ τῶν Κομνηνῶν, ἡ ἐκκλησία καθ' ὅλου τῆς Κερκύρας εἶχε λάβει σωρείαν προνομίων διὰ χρυσοβούλλων, ὥστε οὐδόλως εἶναι ἀπίθανον ὅτι καὶ ὁ τῆς Παλαιοπόλεως ναὸς εἶχε προνόμια ἱκανά. Ἀλλὰ μεθ' ὕστερον ἀκόμη ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Β' διὰ τοῦ εὐγενοῦς καὶ λογίου Ἕλληνος Ἱεράρχου Καστελλίνου Ρωμανοπούλου ἡ ἐκκλησία τῆς Κερκύρας μικρὸν πρὶν ἡ νῆσος δοθῇ εἰς τοὺς Ἐνετούς, ἔλαβε καὶ ἄλλα προνόμια ἅτινα οἱ Ἐνετοὶ διεφύλαξαν. Ὥστε τοιαῦτα προνόμια ἐχούσης τῆς ἐκκλησίας ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἐνετῶν δοθέντα ἦν φυσικὸν καὶ ἀδύνατον νὰ κατελαμβάνετο ὑπὸ Λατίνων ἡ Παλαιόπολις ἐὰν μὴ ἦτο ἔρημος. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ σαμβαίνῃ, διότι κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἐν τῇ πόλει εὑρίσκοντο περὶ τοὺς τριάκοντα τὸ ἐλάχιστον ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι εἶναι δύσκολον νὰ εὑρίσκωντο ἐν τῷ φρουρίῳ καὶ τῇ ἔξῳ πόλει μόνον. Ἄρα θὰ ὑπῆρχον καὶ ἐν τῇ Παλαιοπόλει ἱερεῖς. Ὄχι δὲ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ὡς θὰ ἴδωμεν ἡ Παλαιόπολις αὕτη ἦν μοναστήριον κατοικούμενον ὑπὸ Ἑλλήνων μοναχῶν. Πιστεύομεν μᾶλλον ἢ θεωροῦμεν βέβαιον ὅτι ταῦτα τὰ ὡς ἀλτάρια νομιζόμενα, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ πολὺς λαὸς οὕτω πιστεύει, ἦσαν ἁπλῶς εἰκονοθῆκαι ποιηθεῖσαι κατὰ τὸν ΙΣΤ καὶ ΙΖ' αἰῶνα κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν ταῖς λατινικαῖς ἐκκλησίαις εὑρισκομένων. 1) Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Πιζάνης ἐπεχείρησε νὰ ἀνιδρύσῃ ἀλτάριον ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος δι' εὐγνωμοσύνην μᾶλλον, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ θανάτου αὐτοῦ τὸ πρᾶγμα ἐματαιώθη, ἢ ὅπως πιστεύει ὁ λαὸς ἕνεκα τῆς τιμωρίας τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος ἐπενεγκόντος τὴν τρομερὰν ἐκείνην καταιγίδα, καθ' ἣν ἀνεφλέγη ἡ πυριτιδαποθήκη τοῦ φρουρίου κατὰ τὸ 1718. Ἤκουσα δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἀνόητον διὰ τὰ ἀλτάρια ταῦτα, ὅτι τινὲς ἐκ τῶν λεγομένων ἀνεπτυγμένων θεωροῦσι ταῦτα ὡς τοὺς βωμοὺς αὐτῶν τῶν ἐθνικῶν! Ἐκπαιδευτικός τις λειτουργὸς κάποτε τῆς μέσης λεγομένης ἐκπαιδεύσεως ἐξέφερε τὴν γνώμην ταύτην διδάσκων τοὺς μαθητὰς ἐπὶ τόπου! Περὶ δὲ τοὺς χρόνους τῆς Ἁλώσεως φαίνεται ὅτι ἡ ἐκκλησία αὕτη εἶχε μεταβληθῇ εἰς μονὴν κατὰ μίμησιν τοῦ ἐκ παρεδόσεως φερομένου παραδείγματος τοῦ Σεβαστιανοῦ, καταβιώσαντος αὐτόθι. Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ ὑπῆρχον καὶ ἄλλα μοναστήρια ἀπὸ παλαιοτέρων χρόνων ὡς μαρτυρῆται ἐξ ἐγγράφων εὑρισκομένων ἐν τοῖς Ἀρχείοις, ὥστε τὸ πρᾶγμα νὰ εἶναι λίαν εὔλογον. Οὕτω, κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα (1247) ἐκτίσθη ἡ μονὴ τοῦ Παντοκράτορος ἐν τῷ ὄρει τῆς Ἰστώνης ὑπὸ μοναχοῦ τινος Ἀνθίμου Περιθιώτου. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον κτίζεται ἡ μονὴ τῆς Παλαιοκαστρίτσης (1228) ἀνακαινισθεῖσα κατὰ τὸν ΙΕ αἰῶνα (1469) καὶ μεγαλυνθεῖσα τῇ προσαυξήσει τριῶν ἔτι ναῶν (μετοχίων) Ἁγ. Νικολάου, Σπυρίδωνος καὶ Ἡλιοῦ. Κατὰ τὸν ΙΕ αἰῶνα (1394) ἀνωκοδομήθη ὑπὸ εὐσεβοῦς τινὸς Πέτρου ἡ κοινοβιακὴ μονὴ τῆς Εὐαγγελιστρίας μετὰ ὡραίου ναοῦ ἐν τῇ νῦν πόλει. Ἐν δὲ τῇ αὐτῇ περιοχῇ τῆς Παλαιοπόλεως κατὰ τὸ 1659 ἀκμάζει μονὴ ἡ τῶν Ἁγ. Θεοδώρων οἰκουμένη ὑπὸ γυναικῶν μοναχῶν, ἔχουσα ὑπὸ τὴν ἰδιοκτησίαν αὐτῆς καὶ ἕτερον μετόχιον τῆς Ἀναλήψεως ἐν τῇ αὐτῇ περιοχῇ τῆς Παλαιοπόλεως, καὶ ἐγγύτερον ἀκόμη πρὸς τὴν Παλαιόπολιν ταύτην εἰς βημάτων ἀπόστασιν ἡ μονὴ τῆς Ἁγίας Εὐφημίας καὶ ἄλλαι.

(Ἕπεται τὸ τέλος) Ν. Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

*) Συνέχεια.

1) Τοιαῦτα ἀπαντῶσι καὶ ἐν πολλαῖς ἄλλαις ἐκκλησίαις τῆς Κερκύρας, ἰδίᾳ ἀριστερᾷ καὶ δεξιᾷ τοῦ εἰκονοστασίου καλούμενα νῦν «μοναί».

Ἀπὸ τὸν πόλεμον. Ἄγγλος στρατιώτης φρουρῶν ὄπισθεν χαρακώματος.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΕΛΙΣ

Μία πρωταγωνίστρια.

Ἰδοὺ τὸ περιεργότερον συμβόλαιον στὸν κόσμον.

Ἡ μὶς Λίλιαν Ραϊδ συνεβλήθη μὲ τὴν «Κινηματογραφικὴν Ἑταιρείαν Ἕνς» νὰ μὴ παίξῃ διὰ καμμίαν ἄλλην ἑτσιρείαν μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας της. Ἐπίσης μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ μὶς Λίλιαν ἀπαγορεύεται, δυνάμει τοῦ συμβολαίου, νὰ νυμφευθῇ. Χωρὶς φόβον νὰ δυσαρεστήσωμεν τὰς συναδέλφους της, μποροῦμε νὰ εἴπωμεν ἀσφαλῶς, ὅτι ἡ μὶς Ρὴδ εἶνε τὸ νεώτερον ἄστρον τοῦ κινηματογράφου. Εἶνε ἡλικίας... εἴκοσι μηνῶν! Ἰδοὺ πῶς θὰ πληρώνεται. Ἀπὸ τοῦ δευτέρου μέχρι τοῦ τρίτου ἔτους τῆς ἡλικίας της δύο λίρας τὴν ἑβδομάδα. Ὅταν γίνῃ τριῶν ἐτῶν τρεῖς λίρας καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τοῦ δεκάτου ἕκτου ἔτους, ἀπὸ τοῦ ὁποίου θ' ἀρχίσῃ νὰ πληρώνεται τακτικὰ διακοσίας λίρας τὴν ἑβδομάδα. Χωρὶς ἄλλο θὰ ἔχῃ διαβολεμένην ὀξυδέρκειαν ἐκεῖνος ποῦ ἀνεκάλυψε τὸ καλλιτεχνικὸν τάλαντον τῆς μὶς Λίλιαν.

Αἱ ἐντυπώσεις τῶν πολεμιστῶν.

Ἡ Ἕνωσις τῶν Μουσείων εἰς Ἀγγλίαν, ἐπρότεινεν ὅπως εἰς κάθε πάλιν οἱ ἐπιστρέφοντες στρατιῶται ἐκ τοῦ μετώπου διηγοῦνται εἰς τὸν φωνόγραφον τὰς ἐντυπώσεις των. Οἱ σχετικοὶ δίσκοι κατατιθέμενοι εἰς τὰ Μουσεῖα θὰ ἔχουν ἱστορικὴν ἀξίαν.

Τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον ἐφήρμοσε τὴν πρότασιν. Πολλῶν στρατιωτῶν ἀφηγήσεις καὶ τραγούδια ἀπετυπώθησαν ἐπὶ τῆς φωτογραφικῆς πλακός. Τὴν ἰδέαν ταύτην ἔθεσαν εἰς ἐφαρμογὴν καὶ πολλαὶ οἰκογένειαι στρατευσίμων. Πρὶν τὸ παιδί των ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ μέτωπον, τὸ παρακαλοῦν καὶ ὁμιλεῖ εἰς τὸν φωνόγραφον. Οὕτω, ἐὰν τὸ παιδὶ σκοτωθῇ, ἡ φωνή του θὰ σώζεται ἀκόμη καὶ θὰ ἠμπορῇ ἡ οἰκογένειά του νὰ τὴν ἀκούῃ.

Παρηγορηθῆτε.

Μία ἐφημερὶς τοῦ Λονδίνου, δι' ὅσους παραπονοῦνται διὰ τὰς ἐλλείψεις ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου, παραθέτει τὸ ἑξῆς ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν «Ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας» τοῦ Σύντζ. «Οἱ πρόγονοί μας ἔζουσαν χωρὶς ζάχαρι μέχρι τῆς 13ης ἑκατονταετηρίδος, χωρὶς κάρβουνα μέχρι τῆς 14ης, χωρὶς βούτυρο στὸ ψωμί των μέχρι τῆς 15ης, χωρὶς καπνὸ καὶ πατάτες μέχρι τῆς 16ης, χωρὶς καφὲ καὶ σαπούνι μέχρι τῆς 17ης, χωρὶς ὀμβρέλλας, λάμπες καὶ πουντίγκες μέχρι τῆς 18ης· χωρὶς τραῖνα, τηλεγραφήματα, φωταέριον, σπίρτα καὶ χλωροφόρμιον μέχρι τῆς 19ης». Ἡ ἐφημερὶς προσθέτει· Καὶ ὅμως σήμερα ἂν στερηθῶμεν διὰ δύο-τρεῖς ἡμέρας ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, μᾶς φαίνεται πῶς δὲν ἠμποροῦμε νὰ ζήσωμεν».

Σκέψεις Πουαλύ.

Τὸ «Δελτίον τῶν Στρατιῶν» τοῦ Γαλλικοῦ μετώπου δημοσιεύει μερικὰς σκέψεις ποῦ κάμνουν οἱ Πουαλὺ εἰς τὰ προχώματα. Ἰδοὺ αἱ εὐφυέστεραι.

«Τὸ ἀεροπλάνον καὶ ἡ γυναῖκα. Εἶνε καὶ τὰ δύο ἀσταθῆ. Ὅσο κι' ἂν τὰ ἔχῃ ἰδῇ κανείς, σπανίως δὲν θὰ σταθῇ διὰ νὰ τὰ κυττάξῃ ὅταν περνοῦν».

«Λέγουν ὅτι οἱ ἔξυπνοι ἄνθρωποι γελοῦν μόνον μὲ τὰ μάτια. Ἐν τούτοις πολλοὶ γελοῦν μὲ τὰ μάτια, διότι ἔχουν ἄσχημα δόντια».

«Εἰς τὴν ὁμιλίαν οἱ βλάκες λέγουν συχνά: «Καταλαβαίνεις;»

«Ἡ ζωὴ εἶνε ἐξίσωσις, τῆς ὁποίας ὁ ἄγνωστος εἶνε ἡ γυναῖκα».

«Αἱ γυναῖκες εἶνε ὅπως τὸ μετάξι· δὲν πρέπει νὰ τὰς διαλέγῃ κανεὶς στὸ φῶς».

«Δὲν ζητεῖ κανεὶς νὰ εὕρῃ τὴν εὐτυχίαν· τὴν συναντᾷ».

«Αἱ ὧραι, ποῦ χαρακτηρίζονται συνήθως θανάσιμοι, εἶν' ἐκεῖνες, ποῦ σκοτώνονται δυσκολώτερα».

Ἡ Γαλλικὴ ἐφημερίς, ἡ δημοσιεύουσα τὰς σκέψεις ταύτας, παρατηρεῖ ὅτι περιστρέφονται γύρω ἀπὸ τὴν γυναῖκα καὶ ὑπενθυμίζει τὸ γνωμικὸν τοῦ Λὰ Ροσφουκώ: «Σκεπτόμεθα περισσότερον ἐκεῖνο ποῦ μᾶς λείπει».

Ὁ τραγικώτερος συγγραφεὺς

Ὡρισμένως τὸ ρεκὸρ τῆς ἐγκληματικότητος μεταξὺ τῶν συγγραφέων ἔχει ἕνας Γερμανὸς μυθιστοριογράφος. Τὴν ὕπαρξίν του ἀνεκάλυψε μία Ἀμερικανικὴ ἑταιρεία κατὰ τῶν ἐπικινδύνων βιβλίων. Ὁ ἀθεόφοβος εἰς τὰς 2500 σελίδας τοῦ ἔργου του, σκοτώνει 2293 πρόσωπα! Ἐκ τούτων τὰ χίλια φονεύονται μὲ περίστροφα, τυφέκια καὶ ἄλλα πυροβόλα ὅπλα. 240 ζεματίζονται, 249 δηλητηριάζονται ἢ πεθαίνουν ἀπὸ ἀσφυξίαν, 130 μαχαιρώνονται, 61 πεθαίνουν ἀπὸ τὸ ξύλο, 16 πνίγονται, 4 ἀπαγχονίζονται, 8 καταδικάζονται εἰς θάνατον ἐκ πείνης, 3 δίδονται βορὰ εἰς τοὺς κροκοδείλους, ἕνα θάπτεται ζωντανὸ καὶ τὰ λοιπὰ ὑποκύπτουν εἰς βασανιστήρια ποικιλώτατα καὶ ἰδιορρυθμότατα, τὰ ὁποῖα μόνον μία ἀφηνιάσασα φαντασία μπορεῖ νὰ συλλάβῃ. Τὰ πρόσωπα τοῦ μυθιστορήματος εἶνε ἐν ὅλῳ 2294· ἐκ τούτων τὰ 2293 μεταβαίνουν εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς μὲ βίαιον θάνατον. Μόνον ἕνα πρόσωπον διαφεύγει τὴν κοινὴν τύχην τῶν ἄλλων, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἔχει τὴν εὐτυχίαν νὰ πεθάνῃ ἀπὸ φυσικὸν θάνατον εἰς τὰς πρώτας σελίδας τοῦ ἔργου.

Δισυπόστατος ἀνδριὰς

Ἡ κυριωτέρα πλατεῖα τῆς Τεργέστης στολίζεται μὲ μαρμάρινον ἄγαλμα τοῦ μουσουργοῦ Βέρδη, τὸ ὁποῖον ἕνεκα τοῦ πολέμου ἐκλείσθη εἰς ξυλίνην θήκην.

Ὅταν ἡ Ἰταλία ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Αὐστρίας, κάποιος Αὐστριακὸς ἔγραψεν ἐπάνω εἰς τὴν σανίδα· «Ταχυδρομικὸν δέμα διὰ τὴν Ἰταλίαν» Κάποιος ἄλλος ὅμως Ἰταλός, ἐξυπνότερος τοῦ Αὐστριακοῦ, ἔγραψε ἀπὸ κάτω «Πὸστ Ρεστάντ».

Τὸ ἄγαλμα αὐτὸ ἔχει τὴν ἱστορίαν του. Πολὺ πρὸ τοῦ πολέμου κάποιος Ἰταλὸς δημοτικὸς σύμβουλος Τεργέστης ἐπληροφορήθη, ὅτι ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ χαρίσῃ εἰς τὴν πόλιν, ὅπως στηθῇ ἐπὶ τῆς πλατείας ἐκείνης, τὸ ἄγαλμα τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ. Ἀμέσως τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, ἀποτελούμενον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ Ἰταλούς, συνεκλήθη καὶ ἀπεφάσισε νὰ στηθῇ εἰς τὸ ἴδιον μέρος τὸ ἄγαλμα τοῦ Βέρδη.

Καὶ ἔτσι οἱ Ἰταλοί, ὅπως ἔλεγον, ἀντὶ τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ, ἠμποροῦσαν νὰ χαιρετοῦν κάθε μέρα τὸν ἰδικόν των βασιλέα. Ἐπειδὴ τὸ ὄνομα VERDI ἐθεωρεῖτο ὡς συντόμευσις τοῦ Vittorio Emmanuele Re d'Italia.

Σημειώσεις Ἑνὸς Μηνὸς

Ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν Ἁγίων τόπων.— Γάζα, Ἰεριχώ, Ἰόππη, Ἱερουσαλήμ.—Ἡ γυναικεία χειραφέτησις.— Δακτυλογράφοι, γραφεῖς, τμηματαρχίναι.— Φροῦ-φροῦ.— Καὶ εἰς τοὺς αἰθέρας.—Ἡ πρώτη Ἑλληνὶς ἀεροπόρος.—Ἡ καλὴ ἡμέρα καὶ ἡ δεσποινὶς Καλημέρη.—Ἐξωραϊσμὸς ἀντικαλλιτεχνικός.—Ἀρχιτεκτονικὴ σχολή.—Ἄσυλον παίδων.—Ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Μουστοξύδου.

ΡΟΧΩΡΟΥΝ τὰ Ἀγγλικὰ στρατεύματα ἐν Παλαιστίνῃ καταλαμβάνοντα τοὺς Ἱεροὺς τόπους. Ἡ Γάζα, ἡ Ἰεριχὼ περιῆλθον ὑπὸ τὴν κατάκτησίν των. Βαίνουν ἤδη πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ. Χριστιανοὶ ἀπελευθερώνουν τὴν κοιτίδα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ ὠχρὰ ἡμισέληνος δύει ἐκεῖ, ὅπου ὁ ἥλιος τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης ἀνέτειλε φωτοβόλος.

Ἡ χειραφέτησις ἥτις ἀπὸ ἐτῶν ἤρχισεν ἐν Ἀθήναις ἰδεολογικῶς ἀπὸ τὰς στήλας μιᾶς γυναικείας ἐφημερίδος διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς ψευτεπιδείξεις ἐλευθερίας τῶν κυριῶν, ἐκτραπεῖσα οὕτω τοῦ ἀληθινοῦ σκοποῦ τῆς χειραφετήσεως, ἥτις εἶναι ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς γυναικὸς ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν προλήψεων καὶ ἀπὸ τὸν ἐγωϊσμὸν τοῦ ἀνδρός, ἐπ' ἐσχάτων ἐξεδηλώθη εἰς τὴν πραγματικὴν ἐλευθερίαν τῆς γυναικός, ἥτις εἶναι ἡ καὶ ἐκτὸς τοῦ οἴκου ἐργασία. Τὰ Ὑπουργεῖα, αἱ Τράπεζαι, δημόσια καὶ δημοτικὰ καταστήματα, κατεκλύσθησαν ἀπὸ κυρίας καὶ δεσποινίδας. Ἡ δακτυλογραφία ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἀφορμὴ εἰσόδου τῶν γυναικῶν εἰς τὸν τέως ἀπηγορευμένον χῶρον τῶν ὑπουργικῶν γραφείων. Βαθμηδὸν αἱ δακτυλογράφοι ἔγιναν γραφεῖς, γραμματεῖς, ἀποβλέπουσαι ἤδη—διατί ὄχι;—καὶ εἰς τὴν θέσιν τμηματαρχίνας. Οἱ ἄρρενες συνάδελφοι, οἵτινες μετά τινος ἀνησυχίας παρακολουθοῦν τὸ φροῦ-φροῦ τῶν ποδογύρων εἰς τὰ ἀχάριστα καὶ πεζότατα ἔργα τῆς ὑπαλληλίας, δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀποκρύψουν ὅτι αἱ γυναῖκες ὡς ὑπάλληλοι δὲν ὑπολείπονται τῶν ἀνδρῶν. Καὶ κάτι περισσότερον. Ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς ὑπηρεσίας πρόθυμότεραι εἶναι, εὐπειθέστεραι, φιλεργότεραι καὶ—ἐπίσης σπουδαῖον—εὐγενεῖς πρὸς τοὺς ἐπισκέπτας. Ὑπὸ τοιούτους οἰωνοὺς ἡ Ἑλληνὶς ἐξησφάλισε τὴν ἐπάρκειαν τῆς ζωῆς, χαράσσουσα εἰρηνικώτατα νέους δρόμους εἰς τὴν λεωφόρον τῆς Προόδου.

Ἀλλὰ θὰ περιορισθῇ μόνον ἡ δρᾶσίς της εἰς τὰ ἀσφυκτικὰ ὅρια τῶν τεσσάρων τοίχων ἑνὸς γραφείου ἢ τὰ ἀνήλια βάθη τῶν ἐργοστασίων; Μία δεκαοκταέτις κόρη ἀνωτέρου ὑπαλλήλου, ὕψωσε πρώτη μετὰ θάρρους τὴν σημαίαν τῆς γυναικείας δράσεως πρὸς ὑψηλότερα ἰδεώδη. Ἡ κατάκτησις τοῦ ἀέρος δὲν ἀφῆκεν ἀσυγκίνητον μίαν νεαράν Ψαρριανήν. Εἶδε ὅτι τὸ δίπλωμα τοῦ Ἀρσακείου ἦτο διὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις ἕνα ἄχρηστο χαρτί. Καὶ μὲ τόλμην ἀνταξίαν τῶν παραδόσεων τῆς ἡρωϊκῆς πατρίδος της, ἐζήτησε νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ Ἀεροπορικὸν σῶμα. Εὑρέθη ὑγιεστάτη, ὑπέστη δὲ τὰς δοκιμασίας τῶν πτήσεων μετὰ ζηλευτοῦ θάρρους. Τὸ ὄνομά της—Διονυσία Καλημέρη—θὰ χαραχθῇ ἤδη εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γυναικείας δράσεως, ἵνα ἀργότερα—τίς οἶδε—λαμπρύνῃ καὶ τὴν πολεμικὴν ἱστορίαν. Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ φανῇ ἀνταξία τῶν πόθων της, ἡ δεσποινὶς Καλημέρη. Ἡ καλὴ μέρα, ἄλλως τε, ἀπὸ τὸ πρωῒ φαίνεται...

Ἡ μανία τοῦ ἐξωραϊσμοῦ καταντᾷ ἐνίοτε ἱεροσυλία. Ὅ,τι γίνεται μὲ τὰς παλαιὰς εἰκόνας τῶν ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι ξαναβάφονται, διεπράχθη ὑπὸ Ἀνωτάτου Ἱδρύματος εἰς βάρος τινῶν ἀγαλμάτων. Δύο ἐργάται «μὲ σπάτολες, μὲ λίμες, μὲ ἀρίδες, μὲ κελεμάκια» ἔξυσαν καὶ ἐσκάλισαν τοὺς πρὸ τοῦ Πανεπιστημίου ἀνδριάντας τοῦ Ρήγα Φεραίου, τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου καὶ τοῦ Κοραῆ, διὰ νὰ λείψῃ ἡ κιτρινάδα ἣν προσέδωσεν εἰς αὐτὰ ὁ χρόνος. Ἀφοῦ ἐχρωμάτισαν τὸ κτίριον ἔπρεπε νὰ λευκανθοῦν καὶ τὰ ἀγάλματα, ὡς ἐὰν ἦσαν σκαλοπάτια εἰσόδου. Εἶναι λυπηρὸν διότι ἀπὸ ἀνθρώπους πολιτισμένους, ἀφοῦ ἀνήκουν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἐδόθη διαταγὴ «φρεσκαρίσματος» ἀνδριάντων. Εἶναι τὸ φρεσκάρισμα αὐτὸ πραξικόπημα κατὰ τῆς Τέχνης. Ἀγνοοῦν οἱ σοφοὶ τῆς Συγκλήτου ὅτι ἀκριβῶς ἓν κιτρίνισμα τῶν μαρμαρίνων ἀγαλμάτων εἶναι κάτι ποῦ πρέπει νὰ τὸ σεβώμεθα; Εἶναι ὁ φωτοστέφανος τῆς ἱστορίας, τὸ φίλημα τῶν χρόνων τὸ ὁποῖον ἀφῆκε τὰ ἴχνη τῆς διαβάσεώς του, προσδίδον οὕτω εἰς τὸ μάρμαρον κάτι τὸ μελαγχολικόν, τὸ μεγαλοπρεπές, τὸ ἔνδοξον;

Ἡ μελετωμένη ἵδρυσις Ἀρχιτεκτονικῆς σχολῆς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ ἦτο ἐπιβεβλημένη. Ἂν καὶ ἀργὰ ἱδρύεται, πρέπει νὰ χαιρετισθῇ ἐνθουσιωδῶς. Ἡ πόλις τῶν μεγάλων παραδόσεων τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἡ ὁποία ἐχάρισεν εἰς τὸν κόσμον ὅλον πρότυπα οἰκοδομικοῦ κόσμου, δὲν εἶχεν ἀρχιτεκτονικὴν σχολὴν καὶ οἱ σπουδασταὶ προσέφευγον εἰς ξένας σχολάς. Αἱ Ἀθῆναι, ἐξελισσόμεναι ὅλοεν εἰς μεγαλούπολιν, παρουσιάζουν ἕνα τραγέλαφον ἀρχιτεκτονικόν. Ἀρκεῖ νὰ σταθῇ τις εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος καὶ νὰ κυττάξῃ τὰς γύρω οἰκοδομάς. Ἢ τὴν ὁδὸν Σταδίου νὰ ἴδῃ τις ἢ τὰς Ἀθηναϊκὰς ἐν γένει οἰκοδομάς, τὰς ἀκαλαισθήτους καὶ ἐστερημένας κάθε συνθήκης εὐμαρείας καὶ ὑγιεινῆς. Καὶ τοῦτο διότι εἰς τὴν οἰκοδομὴν ὅλοι συνεργάζονται, ὁ ἐργολάβος, ὁ ἰδιοκτήτης, ἡ οἰκοδέσποινα, ὁ κτίστης καὶ μόνον ὁ ἀρχιτέκτων λείπει. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον πρωτίστως λείπει ἀπὸ τὰς Ἀθήνας εἶνε ὁ γνήσιος ἑλληνικὸς ρυθ-

Ἡ Δεσποινὶς **Dauvray**. Ἠθοποιὸς τῆς «Γαλλικῆς Κωμῳδίας»
Εἰς τὴν Marise («Πάνθεον»)

μός. Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ ἵδρυσις πλήρους ἀρχιτεκτονικῆς σχολῆς ὡς καὶ προπαρασκευαστικῆς τοιαύτης διὰ τοὺς τεχνίτας, θὰ προσδώσῃ ἐφεξῆς εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τὴν καλαισθησίαν, τὴν σκοπιμότητα, τὴν συμμετρίαν, τὴν χάριν, τὴν ἔκφρασιν τὴν ὁποίαν ἓν οἰκοδόμημα πρέπει νὰ ἔχῃ.

Χάρις εἰς τὸν γενναιόδωρον κ. Ἐμπειρῖκον αἱ Ἀθῆναι θὰ ἀποκτήσουν προσεχῶς ἓν ἵδρυμα, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν πολύτιμον. «Ἄσυλον παίδων ἀστέγων». Οἱ δρόμοι εἶνε γεμᾶτοι ἀπὸ γαβριάδες τῶν ὁποίων κανεὶς δὲν γνωρίζει τὴν ζωήν. Πῶς διαιτῶνται, πῶς τρώγουν καὶ ἰδίως πῶς κοιμοῦνται. Ὁ συναγελασμὸς ὄχι μόνον ἀνθυγιεινὸς εἶνε, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνος ὑπὸ ἠθικὴν ἔποψιν. Ἐπῳάζεται εἰς τοὺς μικροὺς ἀλήτας τὸ μικρόβιον τοῦ μεγάλου ἐγκληματίου. Ὅταν αὐτοὶ στεγασθοῦν καὶ λάβουν κάποιαν πρακτικὴν μόρφωσιν, ἡ Πολιτεία ἔχει νὰ κερδίσῃ τιμίους πολίτας καὶ εὐόρκους στρατιώτας. Τὸ μέγα αὐτὸ κέρδος ὑπόσχεται τὸ ἱδρυόμενον Ἄσυλον.

Μία ἐφημερὶς τῆς Κερκύρας ἀναγγέλλει ὅτι μὲ τὴν ὀκᾶν, ἢ ἀκριβέστερον μὲ τὴ λίτρα, ἐπωλήθη ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Μουστοξύδου, ἡ περιέχουσα πολύτιμα συγγράμματα, διὰ νὰ τυλίσσονται μὲ αὐτὰ μιρίδες. Ἡ εἴδησις αὕτη προξενεῖ κατάπληξιν. Βιβλιοθῆκαι αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε—καὶ δὲν θ' ἀπητεῖτο μεγάλο ποσὸν ἀφοῦ πωλοῦνται μὲ τὴν ὀκᾶ—νὰ γίνουν κοινὸν κτῆμα καὶ νὰ πλουτισθοῦν αἱ ἐλάχιστα ἐπαρχιακαὶ βιβλιοθῆκαι, σκορπίζονται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους. Ἀλλὰ καὶ ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Ρωμανοῦ ἐπωλήθη ἐκτὸς τῆς Κερκύρας—προσθέτει ἡ αὐτὴ ἐφημερὶς—τὰ δὲ χειρόγραφα τοῦ Πολυλᾶ εἶνε καὶ αὐτὰ χαμένα, ἴσως διὸ παντός.

Δὲν εἰξεύρωμεν καὶ ἡμεῖς πῶς νὰ διερμηνεύσωμεν τὴν λύπην, διὰ τὴν ἀδικαιολόγητον αὐτὴν ἀτιμίαν πρὸς τὰ γράμματα ἀκριβῶς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐτάχθησαν διὰ νὰ τὰ προστατεύουν.

ΔΑΦΝΙΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΡΟΝΤΕΝ

ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΣ σύγχρονος γλύπτης τῆς Γαλλίας — καὶ κατά τινας κριτικοὺς, τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης — ὁ Αὔγουστος Ροντὲν ἀπέθανεν εἰς Παρισίους τῇ 4/17 Νοεμβρίου, ἐν ἡλικίᾳ 77 ἐτῶν. Ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ *Bary* καὶ κατόπιν τοῦ *Carrier-Belleuse*· συνειργάσθη ἐν ἀρχῇ μὲ τὸν Βέλγον γλύπτην *von Rasbourg* ἐν τῇ ἐσωτερικῇ διακοσμήσει τοῦ Χρηματιστηρίου τῶν Βρυξελλῶν, τὴν πρώτην του δ' ἐμφάνισιν εἰς τὸ *Salon* ἔκαμε τῷ 1875 μὲ δύο προτομάς. Κατόπιν ἐξέθεσε τὴν Χαλκίνην ἐποχὴν (1877) τυχοῦσαν τρίτου μεταλλίου, τὸν Ἅγιον Ἰωάννην Βαπτιστὴν διδάσκοντα (1880), τὴν Δαναΐδα—καὶ τὰ τρία αὐτὰ ἔργα ὑπάρχουν εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Λουξεμβούργου—τὴν Γραῖαν (1890), τοὺς «Ἀστοὺς (*Bourgeois*) τοῦ Καλαῖ», τὰ ἀγάλματα τοῦ *Lepage* καὶ τοῦ *Claudé Gelée*, τὸ ἐν τῷ Πανθέῳ μνημεῖον τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ, τὸ «Φίλημα» κοσμοῦν τὸ Μέγαρον τῶν Διακοσμητικῶν τεχνῶν, τὴν «Σκέψιν», τὸν «Σκεπτόμενον» στημένον πρὸ τοῦ Πανθέου, πολυαρίθμους προτομάς, ἐν αἷς τοῦ ζωγράφου *Laureans*, *Puvis de Chavannes*, τοῦ γλύπτου *Dalou* καὶ ἄλλων. Ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ροντὲν γνωστὰ εἶνε ἡ Πύλη τοῦ Ἅδου, ἡ Αἰωνία ἄνοιξις, ἡ Θλῖψις, ἡ Εὔα, ὁ Περσεύς, ὁ Ἔρως δραπέτης, οἱ Φαῦνοι, ὁ ἀνδριὰς τοῦ Βαλζάκ. Τῷ 1900, ὅτε ἐγένετο ἐν Παρισίοις ἡ Παγκόσμιος Ἔκθεσις, ὁ Ροντὲν ἐν ἰδιαιτέρῳ οἰκήματι ἔκαμεν ἔκθεσιν τῶν ἔργων του. Ὁ γράφων τὰς γραμμὰς αὐτὰς ηὐτύχησε νὰ ἴδῃ συγκεντρωμένην τότε τὴν ἐργασίαν τοῦ μεγάλου γλύπτου καὶ εἰς τὰς ἐντυπώσεις ἃς ἐδημοσίευσε τότε, ἔδιδε τὸν ἑξῆς χαρακτηρισμόν: «Νομίζει τις ὅτι δὲν πλάττει μὲ ἐργαλεῖον, ἀλλὰ μὲ τοὺς γρόνθους».

Ὁ Ροντὲν ἐκαινοτόμησεν ἐν τῇ γλυπτικῇ. Ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζῶντος προτύπου, τοῦ γυμνοῦ, ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς σχολῆς, καθαρῶς ρελεαστικῆς, ἡ ὁποία ἐπέδρασεν ἐπὶ τῶν συγχρόνων του. Οἱ κλασικισταὶ δὲν ἐδέχθησαν εὐμενῶς τὰς νεωτεριστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς τέχνης τοῦ Ροντέν. Ἡ τεχνοτροπία του ἦτο ἁδρὰ ἀλλὰ καὶ ἀσαφής. Κατενόει τὸ ὑπέροχον τῆς ἀρχαίας τέχνης, ἧς τὴν πρωτοτυπίαν «ἠγάπα μετὰ πάθους», ἀλλὰ δὲν ἀπέβλεψε εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐκδήλωσιν, εἰς ἣν αὕτη εἶνε ἀπαράμιλλος· ὡρμήθη ἐξ αὐτῆς, ἵνα τὴν ἐσωτερικότητα ἀποδώσῃ· ἡ μορφὴ ὑπετάγη εἰς τὴν σκέψιν. Κάλλος διὰ τὸν Ροντὲν εἶνε ὁ χαρακτὴρ καὶ ἡ ἔκφρασις. Αἱ γραμμαὶ ἐκπλήσσουν διὰ τὴν ἁπλότητα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ζωήν· δεικνύουν ὅ,τι θέλει. «Τέχνη, εἶπεν ὁ ἴδιος, εἶνε ἡ ἀντιγραφὴ ἐκείνου τὸ ὁποῖον βλέπει τις». Ἀρκεῖ νὰ ἠξεύρῃ νὰ βλέπῃ. Χωρὶς δὲ ἐξωραϊσμούς, λεπτομερείας ἢ συμπληρώσεις. Διὰ τὸν Ροντὲν τὸ ἄσχημον διὰ τὴν τέχνην δὲν ὑπάρχει. Ὁ δημιουργὸς τοῦ «*Penseur*»—τοῦ ἐξοχωτέρου ἔργου του—εἶνε ὁ σκεπτικιστὴς τῆς τέχνης. Ἀποτυπώνει κυρίως τὴν ψυχήν. Δὲν ἀπέβλεψεν εἰς τὴν τελειότητα τῆς γραμμῆς, ἡ ὁποία προκαλεῖ τὸν θαυμασμόν. Ἡ αἰσθητικὴ ἀπόλαυσις ποῦ ἔγκειται; Εἰς τὰ ἀριστοτεχνήματα τῶν γλυπτῶν τῆς Ἀναγεννήσεως ἢ εἰς τοὺς ὄγκους τοῦ Ροντέν; Εἶνε ἓν ἀπὸ τὰ προβλήματα τῆς γλυπτικῆς. Ὁ Ροντὲν τὰς περὶ Τέχνης ἰδέας του διετύπωσεν εἰς διαφόρους μελέτας του, δημοσιευθείσας κατὰ καιρούς. Τὸ τελευταῖόν του δημοσίευμα ἦτο ἐνθουσιώδης ἐπιστολή, ἣν ἀπηύθυνεν ἐπ' ἀφορμῇ τοῦ πολέμου εἰς τὸ περιοδικὸν «Τέχνη καὶ Τεχνῖται». Αἰσιόδοξος διὰ τὴν Ἀναγέννησιν τῆς Γαλλίας, δὲν θέλω—ἔγραφε—νὰ ἀπελπισθῶ, ἔστω καὶ ἂν αἰσθάνομαι νὰ μὲ κυκλώνῃ ἡ νύξ. Καὶ κατωτέρω: «Ὀφείλομεν νὰ μάθωμεν νὰ γνωρίζωμεν, νὰ μάθωμεν ν' ἀγαπῶμεν, νὰ μάθωμεν νὰ θέλωμεν.»

Ὁ Ροντὲν οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Τεχνῶν. Διετέλει μόνον ἀντιπρόεδρος ἐπ' ἀρκετὸν τῆς «Ἐθνικῆς Ἑταιρείας τῶν Καλῶν Τεχνῶν» Πολλοὺς ἔσχε μιμητὰς ἐκ τῶν συγχρόνων γλυπτῶν, θιασώτας τῆς σχολῆς του, ἐκ τῶν Ἑλλήνων δὲ πρῶτον τὸν κ. Θ. Θωμόπουλον—ὅστις καὶ ἐκτενῆ ἐπιθανάτιον μελέτην ἐδημοσίευσεν εἰς τὸν «Ριζοσπάστην»—καὶ τοὺς νεωτέρους κ. κ. Τόμπρον καὶ Στεργίου. Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἐπιφανεστάτου γλύπτου ὁμᾶς Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν διὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Διαρκοῦς Καλλιτεχνικῆς Ἐκθέσεως συνελυπήθη τηλεγραφικῶς τὸν Γάλλον πρωθυπουργὸν κ. Κλεμανσώ, ἀπήντησε δ' οὗτος εὐχαριστῶν.

Ἡ κηδεία τοῦ Ροντὲν ἐγένετο πάνδημος, δημοσίᾳ δαπάνῃ. Τὸ φέρετρον περιβεβλημένον διὰ τῆς τριχρώμου σημαίας καὶ μὲ τὴν ταινίαν τοῦ Μεγαλοσταύρου τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς εἶχε κατατεθῇ εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς βίλλας τοῦ μεγάλου γλύπτου, ὅπου εἶχον συγκεντρωθῇ οἱ ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι, ἐν οἷς τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας καὶ ὅλων τῶν καλλιτεχνικῶν συνδέσμων. Ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ ὁ γλύπτης Μπαρτολομαὶ ἔπλεξαν τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἐνδόξου νεκροῦ.

Ἡ «Πινακοθήκη» πολλάκις ἠσχολήθη μὲ τὸν

Ροντέν. Διὰ τοὺς θέλοντας νὰ ἔχωσι πληρεστέραν γνῶσιν περὶ τοῦ μεγάλου γλύπτου, σημειοῦμεν τί περὶ αὐτοῦ ἐν αὐτῇ ἐδημοσιεύθη. Βιογραφία μετὰ τῆς εἰκόνος του εἰς τόμον Γ' σελ. 73. Προτομὴ του *Puvis de Chavannes* (φωτοτυπία) Τόμ. Α' σελ. 9.— Θλῖψις, Τομ. ΙΕ' σελ. 75.— Κριτικὴ περὶ τῶν ἔργων του τομ. ΙΑ' σελ. 239.—Ἐντυπώσεις τοῦ *Mourey* ἐξ ἐπισκέψεως εἰς τὸ ἀτελιὲ τοῦ γλύπτου Τομ. Θ' σελ. 56.— Διάλεξις τοῦ Ροντὲν περὶ τῆς Διδασκαλίας τοῦ ἀρχαίου, Τομ. Δ' σελ. 124.— Μελέτη του περὶ τοῦ Γυναικείου κάλλους ἐν τῇ τέχνῃ, Τόμ. ΙΑ' σελ. 172.

ΤΑ ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

Ἡ χειμερινὴ θεατρικὴ κίνησις ἤρχισε μὲ τὴν μετοκίνησιν τῶν θιάσων. Ὁ θίασος Κυβέλης, ἀφοῦ παρεχώρησε τὸ θέατρον του εἰς τὸν Βιλλάρ, ἐγκατεστάθη εἰς τὰ «Διονύσια», ἀντὶ τοῦ θιάσου Ἔγκελ μετατεθέντος εἰς Πειραιᾶ. Ὁ θίασος Νίκα-Φύρστ ἀνασυγκροτηθεὶς ἀπῆλθεν εἰς Λαμίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Θεσσαλίαν, ὁ θίασος Παπαϊωάννου μετεκομίσθη εἰς Καλάμας. Ἡ δεσπ. Κοτοπούλη συνεχίζει εἰς τὸ θέατρόν της τὰς παραστάσεις της, τὰ δὲ «Ὀλύμπια» στεγάζουν ὁμιλητὰς καὶ τὸν νέον θίασον τοῦ κ. Μαδρᾶ. Ἡ κ. Ἀφεντάκη τέλος δι' ἑνὸς ἅλματος ἀπὸ τοῦ Κεντρικοῦ μετεπήδησεν εἰς τὸ μεγαλείτερον τῶν χειμερινῶν θεάτρων, τὸ Δημοτικόν, διὰ μίαν τριμηνιαν. Κατήρτισε τμῆμα μελοδραματικόν, μὲ τὰς κορυφὰς τοῦ Ἕλλην. Μελοδράματος, ἤτοι τὸ ζεῦγος Βλαχοπούλου, τὸν Μωραΐτην, Ἀγγελόπουλον, προσληφθεισῶν τῆς δεσπ. Περπινιᾶ, καὶ τὴν δεσπ. Φράου.

Ὁ πόλεμος ἕνας τέτοιος μάλιστα παγκόσμιος πόλεμος, ἀντὶ νὰ πλουτίσῃ μὲ ὑπερόχους ἐμπνεύσεις τὸ διεθνὲς δραματολόγιον, ἀπ' ἐναντίας τοῦ ἐφόρτωσεν εἰς τὴν ράχιν κοινοτυπίας, μειούσας τὴν φήμην γνωστῶν συγγραφέων. Κανὲν ἔργον ἐπιβολῆς, πρωτότυπον, μεγαλοπρεπὲς δὲν προῆλθεν ἐκ τῶν μεγάλων πολεμικῶν γεγονότων. Ὅλα εἶνε εἰς τὸ αὐτὸ καλοῦπι κατασκευασμένα, ρητορικά, προπαγανδιστικά, ἔργα εὐκόλου συγκινήσεως, προχείρου ἐνθουσιασμοῦ, χωρὶς νέας ἰδέας, χωρὶς συγκλονιστικὰ αἰσθήματα. Καὶ ὁ Νικοντέμι καὶ ὁ Μπαταΐγ οἱ ἀριθμοῦντες ἱκανὰς ἐπιτυχίας, δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀρθοῦν ὑψηλότερα τοῦ συνήθους ἐπιπέδου τῶν πατριωτικῶν ἔργων. Ἡ «***Ἀμαζὼν***» τοῦ Μπαταΐγ, τὴν ὁποίαν ἐξέλεξεν ἡ κ. Κυβέλη διὰ τὴν τιμητικήν της ὡς ἔργον ἐπίκαιρον, **εἶνε** ἴσως τὸ χειρότερον ἔργον τοῦ Γάλλου συγγραφέως. Ὑπόθεσις θίγουσα τὰ ὅρια τοῦ τετριμένου, ἀλλὰ καὶ τοῦ μὴ ὑποφερτοῦ.

Ἕνας σύζυγος, μὴ στρατεύσιμος, λόγῳ τῆς ἡλικίας του, παρακινούμενος ἀπὸ τὴν ἐρωμένην του—τὴν Ἀμαζόνα, ἥτις δὲν εἶνε ἄλλο τι ἢ μία ζωηρὰ νοσοκόμος—πηγαίνει εἰς τὸ μέτωπον παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῆς συζύγου του, ἣν ἐγκαταλείπει μόνην μὲ τὴν μικράν των κόρην. Ἔρχεται τὸ ἄγγελμα τοῦ θανάτου του ὑπὲρ πατρίδος. Σύζυγος καὶ ἐρωμένη—φίλαι—ἐκσποῦν εἰς κλάμματα καὶ ξεφωνητὰ ἐπ' ἀρκετὴν ὥραν. Ἕνας ὑπάλληλος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ φέρει μερικὰ ἐνθύμια τοῦ πεσόντος εἰς τὴν σύζυγον, ἡ ὁποία ἐνῷ εὐλαβῶς τὰ ἀνασκαλεύει ἀνακαλύπτει ἐπιστολὰς τῆς ἐρωμένης καὶ τῆς φίλης της καὶ μένει κατάπληκτος. Καὶ ἐδῶ ἀρχίζει ἡ σκληρότης τοῦ συγγραφέως. Ἡ σύζυγος ἐκδιώκει τὴν Ἀμαζόνα καὶ συγχρόνως περιλούει δι' ὕβρεων τὴν μνήμην τοῦ συζύγου της, ὃν ἀποκαλεῖ ἐπανειλημμένως προδότην καὶ ἄνανδρον. Ἡ Ἀμαζὼν ἀφοῦ συνέλθῃ διαμαρτύρεται πομπωδῶς κατὰ τῶν ὕβρεων, ἀποκαλοῦσα τὸν φονευθέντα ἥρωα, ἀλλὰ τὴν εὔγλωττον συνηγορίαν της κατασιρέφει εὐθὺς ἀμέσως ἡ προθυμία μεθ' ἧς θέλει νὰ συζευχθῇ τὸν ἔπαρχον. Ἡ σύζυγος τὴν ἐλέγχει διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν αὐτὴν πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ἐρωμένου της, ἐκείνη κατανοεῖ τὸ σφάλμα της καὶ τὸ συνοικέσιον ματαιοῦται. Ἐκ τῆς συντόμου αὐτῆς ἀφηγήσεως τῆς ὑποθέσεως καταδεικνύονται τὰ ἐλαττώματα τοῦ ἔργου, Ἀψυχολόγητος ὁ χαρακτὴρ καὶ τῶν δύο γυναικῶν ὁ ὑπερασπίσας τὴν πατρίδα διὰ τοῦ πταίσματός του ἐξευτελίζεται πρῶτον διὰ τῆς συζύγου μέχρι σημείου ἐμποιοῦντος δυσφορίαν, διὰ νὰ ἐξαγνισθῇ κατόπιν κατὰ τρόπον ὄχι καὶ πολὺ ἱκανοποιητικόν.

Ἡ ὑπόκρισις ὑπῆρξε πολὺ καλή. Ὁ θίασος ἐνισχύθη διὰ τῆς ἐκτάκτου συμμετοχῆς τῆς κ. Θεώνης Δρακοπούλου, ἥτις διεκρίθη εἰς τὸν πρωτεύοντα σχεδὸν ρόλον τῆς συζύγου, μολονότι ὁ τόνος τῆς ἀτόνου φωνῆς της τὴν ἀδικεῖ. Ἡ κ. Κυβέλη ὡς Ἀμαζὼν εἶχε μίαν ὡραίαν ἐμφάνισιν μὲ τὸ μεγαλοπρεπὲς παράστημα, δικαιολογοῦσα μόνον οὕτω τὸν τίτλον τοῦ ἔργου, ὅστις κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ὑποθέσεως.

Ἡ «***Ψυχὴ***» τοῦ κ. Βώκου ἔχει ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν μὲ τὴν «Λίναν» τοῦ κ. Μελᾶ. Δὲν πρόκειται περὶ μιμήσεως, διότι ἀμφότερα τὰ ἔργα ἔχουν γραφῇ ἀπὸ καιροῦ. Ἡ «Λίνα» τοῦ κ. Μελᾶ, καίτοι ἀποτυχοῦσα, εἶνε ἀνωτέρα τῆς «Ψυχῆς». Πλέον ἀληθινή, μὲ καλλίτερον διάλογον, μὲ σκηνικὴν οἰκονομίαν τεχνικωτέραν. Καὶ εἰς τὴν «Ψυχὴν» τὸ αὐτὸ θέμα, μιᾶς γυναικὸς ἡ ὁποία ἔκαμε γάμον συμβατικόν, δὲν ἀγαπᾷ τὸν σύζυγόν της ὅστις ὅμως τὴν ἀγαπᾷ ζητεῖ κάτι ἀνώτερον, παραδίδεται εἰς τὸς ἀγκάλας ἑνὸς ἐραστοῦ, ὅστις ἔχει ἄλλην ἐρωμένην, ἐγκαταλείπεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ αὐτοκτονεῖ.

Ἡ Ψυχὴ ἀντὶ νὰ πέσῃ ἀπὸ τὸ παράθυρον, ὡς ἡ Λίνα, πίπτει ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς. Τὸ πρόσωπον τῆς ἡρωΐδος, ἀβέβαιον καὶ ἰδεολογικόν, τοῦ ἐραστοῦ πολὺ ρωμαντικόν, τοῦ συζύγου της ἡ ἀγάπη μᾶλλον ἀναξιοπρεπὴς καὶ ἀρκετὰ ἀψυχολόγητος. Ἐν γένει τὸ ἔργον, λύει κατὰ τὸν κοινότερον τρόπον τὸ κοινωνικὸν ζήτημα τοῦ κατὰ συνθήκην γάμου, δὲν ἐπροκάλεσε δὲ καμμίαν συγκίνησιν. Οἱ ἠθοποιοὶ ἔπαιξαν χωρὶς ὄρεξιν.

Ἡ «***Ξανθὴ Ἁμαρτία***» κωμωδία τοῦ γνωστοῦ παρ' ἡμῖν Ἰταλοῦ συγγραφέως καὶ δημοσιογράφου Ἀρνάλδο Φρακκαρόλι. Τὸ ἔργον ἐγράφη πέρυσι κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις διαμονὴν τοῦ συγγραφέως, ὅστις καὶ ὑπεσχέθη εἰς τὴν κ. Κυβέλην ὅτι πρώτη αὐτὴ θὰ τὸ παίξῃ πρὶν ἔτι παιχθῇ εἰς τὴν Ἰταλίαν. Τὸ ἔργον εἶνε ἔξυπνα γραμμένον. Ὁ διάλογός του χαριτωμένος, ἀποδοθεὶς κάλλιστα ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ κ. Βακιαρέλη. Πρωτοτυπίαν ἡ ὑπόθεσις δὲν ἔχει. Ὑπενθυμίζει τὸ ἐπεισόδιον τῆς πριγκηπίσσης Σιμαὶ καὶ τοῦ βιολιστοῦ Ρίγου, ὡς καὶ τὴν Δεσποινίδα Κυκλών. Εἰς μίαν λουτρόπολιν ἀναμένεται ἡ πριγκήπισσα Ξανθομαλλοῦσα ἥτις ἐξ ἰδιοτροπίας δίδει κονσέρτα μὲ τὸν συνοδόν της μαέστρον, μεθ' οὗ συζῇ. Ἡ Ξανθομαλλοῦσα κάνει κόρτε μὲ τὸν καθένα. Ξετρελλαμένοι τὴν τριγυρίζουν, τὴν Ξανθὴν αὐτὴν ἁμαρτίαν, πολλοί, ἐν οἷς καὶ εἷς κωμικὸς τύπος θέλων νὰ ξεφορτωθῇ τὴν γηραιὰν σύνευνόν του. Ἀλλ' ἡ Ξανθομαλλοῦσα δὲν εἶνε ἡ περίφημος πριγκήπισσα—ἥτις καὶ ἐμφανίζεται ἀργότερα—ἀλλὰ μία ὑπανδρευμένη, ἡ ὁποία τὴν ἀντικατέστησε, ἀπαχθεῖσα ἀπὸ τὸν ἐγκαταλειφθέντα ὑπ' ἐκείνης μαέστρον. Γίνεται συνάντησις τῆς δῆθεν Πριγκηπίσσης μὲ τὸν ἄνδρα της, δι' ἀμοιβαίας δὲ ζηλοτυπίας ἑνοῦνται καὶ πάλιν. Ἡ δευτέρα πρᾶξις εἶνε θαυμασία. Ἡ τρίτη ὑστερεῖ τοῦ ὅλου ἔργου. Ἡ ἐκτέλεσις ἄψογος. Ὅλοι ἔπαιξαν μ' ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Ἡ κ. Κυβέλη ἀπαράμιλλος διὰ τὴν ἀφέλειαν, τὴν φυσικότητα, τὴν χάριν. Ἤτο ρόλος νομίζει τις ἀποκλειστικῶς δι' αὐτὴν γραμμένος. Ὁ κ. Νέζερ φυσιογνωμικῶς κωμικώτατος ὡς μαέστρος. Ὁ κ. Λεπενιώτης, ὁ ὑπανδρευμένος θαυμαστής, νοστιμώτατος. Ὁ κ. Παπαγεωργίου προσέθεσε πολὺ εἰς τὸ σύνολον, ὡς καὶ ἡ κ. Ζαφειροπούλου.

Μετὰ τὴν «Ἀμαζόνα», ἡ κ. Κυβέλη μᾶς ἔδωσε τὴν «***Ἀνύψωσιν***». Μετὰ τὸν Μπαταΐγ, τὸν Μπερνστάϊν. Πολεμικὰ καὶ τὰ δύο ἔργα, μὲ τὸν αὐτὸν σκοπόν: τὴν ἔξαρσιν τοῦ πατριωτικοῦ φρονήματος. Καὶ εἰς τὰ δύο ὁ ἔνοχος ἔρως ἐξαγνίζεται διὰ τῆς θυσίας ὑπὲρ πατρίδος. Εἰς τὴν «Ἀμαζόνα» χάνει ἡ σύζυγος τὸν σύζυγον. Εἰς τὴν «Ἀνύψωσιν», ὁ σύζυγος τὴν σύζυγον. Καὶ τὰ δύο τελειώνουν σύμφωνα μὲ τὰς ἐπικαίρους ἀντιλήψεις. Συγχωροῦνται οἱ ἀπιστήσαντες διότι ἠγάπησαν ἥρωας. Ἡ «Ἀνύψωσις» εἶνε καλλιτέρα τῆς «Ἀμαζόνος» διὰ τὸν σκοπὸν μάλιστα δι' ὃν ἐγράφη. Μία εὔγλωττος συνηγορία ὑπὲρ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θυσιάζονται διὰ τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη, ὅσον καὶ ἂν ἔσφαλλαν ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ. Ἡ β' πρᾶξις—ἡ σκηνὴ μεταξὺ τῶν συζύγων—εἶνε δραματικωτάτη, ἐξετελέσθη δὲ μετὰ τελειότητος. Ἡ γ' πρᾶξις εἶνε ὀλίγον κουραστική—μεταξὺ μόνον τῶν δύο ἐραστῶν, ἐπερχομένη ὡς τὸ συμπέρασμα τῶν ἀντικρουομένων συναισθημάτων καὶ ὡς ὑπεραπολογία τοῦ πολέμου.

Ἡ ὑπόθεσις ἐν συντομίᾳ εἶνε ἡ ἑξῆς. Ἡ Ἐδὶθ εἶνε σύζυγος τοῦ κατὰ 20 ἔτη νεωτέρου της χειρούργου Κορδελλιέ. Αὐτὸς τὴν ἀγαπᾷ, ἀλλ' αὐτὴ ὄχι· ἀπ' ἐναντίας ἀγαπᾷ ἕνα πρῴην ἀξιωματικὸν καὶ ἤδη ἄεργον γλεντζέ, τὸν Ζενουᾶ. Κηρύσσεται ὁ πόλεμος καὶ ὁ Ζενουᾶ ἀπέρχεται εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ πυρός· ἡ Ἐδὶθ μάτην ζητεῖ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ καὶ ἀγωνιᾷ. Ὁ σύζυγός της ἀντιλαμβάνεται τὸ αἴσθημά της, τὸ ὁποῖον ὁμολογεῖ ἡ Ἐδὶθ μετὰ θάρρους. Ἐν τηλεγράφημα τοῦ Ζενουᾶ βαρέως τραυματισμένου καλεῖ τὴν Ἐδὶθ παρὰ τὴν κλίνην τοῦ νοσοκομείου. Θέλει νὰ σπεύσῃ, ἀλλ' ὁ σύζυγος τὴν ἐμποδίζει· ὄχι ἀπὸ ζήλειαν, ἀλλὰ διὰ νὰ περισώσῃ τὴν τιμὴν τὴν ἰδικήν του καὶ τῆς γυναικός του. Θέλει καὶ αὐτὸς νὰ χωρίσουν, ἀλλὰ μετὰ τὸν πόλεμον πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ σκανδάλου. Κατόπιν βιαιοτάτης σκηνῆς, διὰ τὴν ὁποίαν κατόπιν ἀμφότεροι μετανοοῦν, ὁ Κορδελλιὲ ἀφίνει τὴν γυναῖκα του ἐλευθέραν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Ζενουᾶ. Ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ τραυματίου γίνεται ἡ θλιβερὰ συνάντησις τῶν δύο ἐραστῶν. Ὁ Ζενουᾶ θὰ ἀποθάνῃ ἐκ τῶν πληγῶν, ἀλλ' ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὴν Ἐδὶθ, τὴν ἑτοίμην νὰ αὐτοκτονήσῃ, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον. Τοῦ τὸ ὁρκίζεται ἐπὶ τοῦ μετώπου του καὶ χωρίζονται μὲ τὸ διπλοῦν συναίσθημα, ὅτι ἡ πατρὶς καὶ ὁ ἔρως εἶνε ἀνώτερα τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν, ἀλλὰ συγχρόνως ἡ δόξα καὶ ὁ θάνατος ἀποκαθιστοῦν τὴν ἁρμονίαν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Τὸ ἔργον αὐτό, ἕνας παιὰν της ἰδέας τῆς πατρίδος, δύναται νὰ ὀνομασθῇ «Ἡ ἀνύψωσις τοῦ Μπερνστάϊν» ἢ καλλίτερα ὁ ἐξαγνισμός του. Εἶνε γνωσταὶ αἱ ἰδέαι τοῦ Ἰουδαίου δραματογράφου περὶ κοινωνίας. Τὰ οἰκογενειακὰ παραστρατήματα ἀνέταμε μετ' ἀμειλίκτου καὶ ψυχρᾶς σκληρότητος, τοῦ ἔρωτος δ' ἐκήρυξε ἀπόλυτον καὶ ἐλευθέραν τὴν κυριαρχίαν. Αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος ὑπῆρξε φυγόστρατος, εἶνε δὲ γνωστὴ ἡ σφοδρὰ πολεμικὴ κατὰ τοῦ ἔργου του «Après moi». Τώρα ὅτε ὑπηρέτησεν εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Ὑζὲρ καὶ τῆς Μακεδονίας, ἀφῆκε νὰ ἐκχειλίσῃ τὸ πατριωτικὸν μένος εἰς τὴν «Ἀνύψωσιν». Παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας τοῦ θιάσου ὅπως κρατήσῃ τὸ ἔργον ἐπὶ σκηνῆς, ἠρίθμησεν ἐλαχίστας παραστάσεις καὶ αὐτὰς μὲ διακοπάς.

Ἡ κ. Γαλάτεια Καζαντζάκη, ἡ τόσον δυνατὴ συγγραφεὺς ἠσθάνθη μίαν ἔλλειψιν τοῦ θεάτρου. Δὲν μᾶς παρουσίασαν οἱ συγγραφεῖς ἕως τώρα τὴν λαϊκὴν ψυχὴν ἐπὶ σκηνῆς, ὡς ἔκαμαν οἱ Ρῶσσοι διὰ τὴν πατρίδα των. Καὶ ἔγραψε τρία μονόπρακτρα, μὲ ὑποθέσεις στρεφομένας περὶ τὴν ζωὴν τῶν κατωτέρων τάξεων. Τὴν ἐργασίαν δ' αὐτὴν τιμῶσα ἡ δ. Κοτοπούλη, ἐξέλεξε δύο ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν τιμητικήν της. Καὶ τῶν δύο ὁ τίτλος εἶνε ὁ αὐτός· «Χωριάτες». Εἰς τὸ πρῶτον, ἕνας γέρων ἀλλὰ πλούσιος νοικοκύρης ἔχει γυναῖκα τὴν ὥμορφη Ροῦσσα, ἡ ὁποῖα ἀγαπᾷ ἕνα ὤμορφο παλληκάρι. Ἡ πεθερά της καταδίδει τὴν ἀπιστοῦσαν εἰς τὸν γυιόν της, ὅστις παρακινεῖ τὴν μητέρα του νὰ σκοτώσῃ τὸν ἐρωμένον τῆς γυναικός του. Τὸ ἔγκλημα συντελεῖται ἀλλ' ὁ γέρων σύζυγος κατανοεῖ ὅτι ἡ Ροῦσσα δὲν θὰ ὑπάρχῃ δι' αὐτὸν καὶ τὴν παρακαλεῖ διὰ νὰ σωθῇ νὰ πῇ ὅτι ὁ ἐραστὴς τὴν ἐβίασεν· αὐτὴ ὅμως πλήρης ἀγανακτήσεως διαλαλεῖ ὅτι ὁ ἄνδρας της εἶνε ὁ φονηᾶς.

Εἶχε τὸ δεύτερον ἔργον, ἡ Μαρία εἶνε μία χήρα δυστυχισμένη· τὰ παιδιά της πεινοῦν. Στὸ σπίτι της καταφεύγει ἕνας ἐπικεκηρυγμένος ἐγκληματίας. Ἂν τὸν καταδώσῃ θὰ λάβῃ 50 λίρες ἀμοιβήν. Καὶ παλαίει μεταξὺ τῆς συνειδήσεώς της νὰ μὴ γείνῃ ἀφορμὴ νὰ χαθῇ ἕνας ἄνθρωπος ποὺ τῆς ἐζήτησεν ἄσ λον καὶ τῆς ἀνάγκης χρημάτων διὰ νὰ σώσῃ τὴν οἰκογένειάν της. Τὸ δεύτερον συναίσθημα πρὸς στιγμὴν ὑπερισχύει, τὸν καδίδει, ἀλλ' εὐθὺς μετανοεῖ καὶ παρακαλεῖ τὸν φυγόδικον νὰ φύγῃ διὰ νὰ γλυτώσῃ. Ἀλλ' αὐτὸς βλέ-

πων τὴν δυστυχίαν τῆς οἰκογενείας ἀφίνει νὰ τὸν συλλάβουν. ἐνῷ ἡ Μαρία γονυκλινὴς ζητεῖ παρ' αὐτοῦ συγχώρησιν.

Καὶ εἰς τὰ δύο ἔργα ἡ κ. Καζαντζάκη ἔδειξεν, ἂν ὄχι σκηνικὴν πεῖραν, πάντως συγγραφικὰ χαρίσματα Ἔχουν ἀμφότερα σκηνάς, αἱ ὁποῖαι κάμνουν πολλὴν ἐντύπωσιν. Τὰς ἐζωντάνευσε δὲ μὲ τὴν δραματικήν της τέχνην ἡ δ. Κοτοπούλη.

Ὁ «Γελωτοποιὸς τοῦ Βασιλέως» ἐκ τῶν πρώτων θεατρικῶν ἔργων τοῦ κ. Πολ. Δημητρακοπούλου, πρὸ ἐτῶν παιχθὲν, ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ κ. Μυράτ διὰ τὴν τιμητικήν του, ἥτις ἐσημείωσεν ἀπίστευτον ρεκὸρ τιμῶν διὰ τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον, διατιμηθέντος ἑκάστου καθίσματος ἀντὶ 100 δραχμῶν. Ὁ «Γελωτοποιὸς» ἀνεκαινίσθη τόσον, ὥστε νὰ μετέχῃ καὶ τοῦ Ἀβερωφείου διαγωνισμοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι ὕμβοι ἔγιναν ἤδη στίχοι ὁμοιοκατάληκτοι, ἡ δὲ γλῶσσα ἁπλῆ. Ἡ οὐμοριστικὴ φιλοσοφία τοῦ κυφοῦ καὶ ὑποσκάζοντος γελωτοποιοῦ, ὃν μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας ὑπεδύθη ὁ κ. Μυράτ, ἐσημείωσε σπινθηρισμοὺς εὐφυΐας. Τὸ ἔργον—ἱλαροτραγῳδία—εἶνε ἱστορικὸν πλεκόμενον περὶ τὴν ἐποχὴν τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Μιχαήλ. Εἶνε ἓν ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ἔργα τοῦ κ. Δημητρακοπούλου.

Ὁ θίασος τῆς δ. Κοτοπούλη ἔδωσε τὴν Ἰταλικὴν κωμῳδίαν τοῦ Μποῦτι τὸν «Κοῦκον» ἡ ὁποία ἀπέτυχε, προετοιμάζει δὲ τὸ ὡραῖον, Ἰταλικὸν ἐπίσης, ἔργον τὸν «Κισσόν». Θὰ δώσῃ κατόπιν τὴν φάρσαν τοῦ κ. Βλάχου «Ὁ ἀλεῦρι μιὰ καὶ εἴκοσι ἡ ὀκᾶ», τοὺς «Βαμπὶρ» παρῳδίαν τοῦ κ. Μωραϊτίνη, ἓν δρᾶμα τοῦ γλύπτου κ. Τόμπρου τὸ «Στοιχειωμένο σπίτι» καὶ ἀργότερα τὴν «Κλυταιμνήστραν» τοῦ κ. Ἀλ. Ροδοκανάκη.

Τὸ «Ἐγγλέζικο καροτσάκι», κωμῳδία τοῦ Μπέρ, μία ἀπὸ τὰς τελευταίας ἐπιτυχίας τοῦ Παρισινοῦ «Ζυμνάζ». Ἡ ὑπόθεσις Ἀγγλική, πλήρης ἐξυπνάδας καὶ χάριτος. Εἶνε γραμμένη εἰς τὸ ὕφος τοῦ «Βαπτιστικοῦ τῆς Κυρίας», ἀλλὰ δὲν εἶχε τὴν αὐτὴν ἐπιτυχίαν. Ἡ κωμῳδία ἐπαίχθη καὶ ἀπὸ τοὺς δύο θιάσους, Κυβέλης καὶ Κοτοπούλη, κατεβιβάσθη δ' ὑπ' ἀμφοτέρων ἐκ τῶν προγραμμάτων ἐνωρίτατα.

— Κατὰ τὴν τιμητικὴν τῆς κ. Ἔνκελ ἐδόθησαν δύο μονόπρακτες ὀπερέτες χάριν αὐτῆς γραφεῖσαι. «Ἡ Παγουργία τοῦ Ἀρλεκίνου, μὲ κείμενον τοῦ κ. Λιδωρίκη ἔργον τοῦ εἴδους τῆς ἐποχῆς τῆς περιφήμου «Ἰταλικῆς Κωμῳδίας» μὲ μουσικὴν τοῦ κ. Χατζηαποστόλου γραμμένην εἰς τὸ ὕφος τῶν «Παληάτσων» καὶ «Στὴ γκαρσονιέρα» κείμενον καὶ μουσικὴ τοῦ κ. Θ. Σακελλαρίδου.

— Ὁ κ. Ἀχ. Μαδρᾶς, ὅστις πέρυσι ὑπεδύθη τὸν «Ὀθέλλον», ἐνεφανίσθη ἐφέτος ὡς «Μάκβεθ». Ὁ δυνατὸς καλλιτέχνης ἐμελέτησε πολὺ καὶ ἐψυχολόγησε τὸν δύσκολον ρόλον, τὸν ὁποῖον ἔπαιξε κατ' ἰδίαν ἀντίληψιν. Κατήργησε λ. χ. τὰ φαντάσματα, τὰ ὁποῖα ἀνεπλήρωσε μὲ τὴν ὑπόκρισιν. Ἔπαιξε μὲ πολλὴν δύναμιν καὶ ἔκφρασιν. Πολὺ καλὸς ὁ κ. Δελεναρδος καὶ ἡ μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν ἐκ τῆς σκηνῆς ἐμφανιζομένη κ. Βεάκη ἡ ὁποία ὡς λαίδη Μάκβεθ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἁρμονικὴν ἀπόδοσιν τοῦ συνόλου.

—Ἐξαιρετικὴ τιμὴ ἀπενεμήθη εἰς τὴν κ. Κυβέλην Θεοδωρίδου. Ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις τῇ ἀπένειμε τὸ ἀνώτερον παράσημον τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Ἀκαδημίας. Εἶνε ἡ δευτέρα φορὰ—διότι ὅμοιον παράσημον φέρει καὶ ὁ κ. Πολ. Δημητρακόπουλος—καθ' ἣν ἀξιοῦται τοιαύτης τιμῆς ἡ Ἑλλ. τέχνη.

—Θίασοι νέοι καταρτίζονται. Οἱ ἐκ τοῦ θιάσου τῆς δ. Κοτοπούλη ἀποχωρήσαντες ἠθοποιοὶ ἐξήτησαν διὰ 40 παραστάσεις τὸ Βασιλικόν.

Ὁ Σύλλογος τῶν θεατρικῶν συγγραφέων ἀπεφάσισε —δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ—καταρτισμὸν θιάσου διὰ νὰ παίζονται ἀποκλειστικῶς ἔργα τῶν μελῶν αὐτοῦ. Καὶ τὸ πλέον ἀποτυγχάνον ἔργον θὰ παίζεται τρὶς τοὐλάχιστον, τὰ δ' ἐπιτυγχάνοντα ἐφ' ὅσον δὲν ζημιοῦται ἡ Ἑταιρία. Τρίτος θίασος ἐκ φιλελευθέρων ἠθοποιῶν, ἐπιστρέψας ἐκ Πελοποννήσου θὰ περιοδεύσῃ εἰς Μακεδονίαν, δίδων παραστάσεις εἰς τὸ μέτωπον χάριν τοῦ στρατοῦ.

— Ἀπέθανεν ὁ ἠθοποιὸς Παρ. Θησεύς, διακριθεὶς εἰς πολλὰ ἔργα, ἰδίως κωμειδύλλια καὶ ἐπιθεωρήσεις, δημιουργήσας τύπους ἐξαιρετικούς.

—Ἡ «Ἑταιρεία τῶν θεατρικῶν συγγραφέων» ὠργάνωσε δύο παραστάσεις μονοπράκτων ἔργων ἐκ τῆς θεατρικῆς φιλολογίας τῶν Συμμάχων Κρατῶν. Τὰ Συμμαχικὰ μονόπρακτα ἐπαίχθησαν εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον διὰ μίαν μόνην φορὰν ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς κ. Κυβέλης. Κατὰ τὴν πρώτην ἑσπερίδα ἐπαίχθη ἓν Σερβικόν, ἓν Ρωσσικὸν καὶ ἓν Γαλλικόν. —Τὰ «Δειλινὰ σκοτάδια» τοῦ κόμητος Βάϊνοβιτς ἐπροξένησαν πολλὴν ἐντύπωσιν καίτοι ἔχουν τοπικὸν χαρακτῆρα, διὰ τὴν δραματικὴν ἐσωτερικότητά των· περιγράφεται μελαγχολικώτατα ὁ ἐκπεσμὸς μιᾶς παλαιᾶς Σερβικῆς ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας, πιστῆς εἰς τὰς ἰδέας καὶ τὰς παραδόσεις της. Τὸ Ρωσσικὸν ἦτο ἡ καὶ ἄλλοτε παιχθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐρασιτεχνῶν τῆς «Τέχνης» «Ἀρκοῦδα» χαριεστάτη κωμῳδία τοῦ Τσέχωφ—μία περιπέτεια ἑνὸς ἀγροίκου γαιοκτήμονος μὲ μίαν θελκτικὴν χήραν. Τὸ Γαλλικὸν «Χωρὶς Εἰδήσεις» τῶν Γκοφὶκ καὶ Δουμᾶ, ἐμπνευσμένον ἐκ τοῦ πολέμου, ἐπαίχθη εἰς τὴν «Γαλλικὴν Κωμῳδίαν» ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς μάχης τοῦ Μάρνη. Εἶνε δραματικώτατον, ἐξελίσσεται δὲ ἡ ὑπόθεσις ἐπὶ ὑπερωκεανείου, καθ' ἣν στιγμὴν τορπιλλίζεται ὑπὸ Γερμανικοῦ ὑποβρυχίου. Καὶ οἱ Γάλλοι ἐπιβάται πνίγονται ψάλλοντες τὴν Μασσαλιώτιδα. Ἡ ἐκλογὴ ἦτο κατάλληλος, διότι ἕκαστον προεκάλει καὶ μίαν ξεχωριστὴν ἐντύπωσιν. Πεσσιμισμὸς εἰς τὸ πρῶτον, φαιδρότης εἰς τὸ δεύτερον, ἐνθουσιασμὸς εἰς τὸ τρίτον.

Κατὰ τὴν ἐδευτέραν παράστασιν θὰ παιχθοῦν ἓν Ἀγγλικὸν, ἓν Ἰταλικὸν καὶ ἓν Βελγικόν.

— Ὁ θίασος τῆς κ. Ἕλλης Ἀφεντάκη ἤρχισε τὰς παραστάσεις εἰς τὸ Δημοτικὸν θέατρον μὲ τοὺς «Γρεναδιέρους». Ὁ κ. Χρυσομάλλης ὑπεδύθη τὸν Βερνάρδον, ρόλον τὸν ὁποῖον πρῶτος αὐτὸς ἐδίδαξεν. Ἡ δ. Περπινιᾶ εἶχεν ἐπιτυχίαν ὡς Τζίλδα εἰς τὸν «Ριγολέττον» καὶ ἡ δ. Φράου ὡς Κάρμεν ἔπαιξε πολὺ καλά.

—Ὁ δημοφιλὴς καὶ χαριέστατος κωμικὸς κ. Βιλλὰρ καταρτίσας ἴδιον θίασον ἔδωσεν εἰς τὸ θέατρον Κυβέλης μίαν ἐλευθεριάζουσαν Ἑλληνογαλλικὴν ἐπιθεώρησιν καὶ γραφεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Δραγάτση, τὸ «Φαινόμενον». Ἔχει μερικὰ νοήματα ἔξυπνα, καλῶς ἐκτελεσθέντα, ὡς τὸ «Ἀλάτι», τὴν Χεῖρα μὲ τοὺς Ἀστυνομικούς, τὸ μάθημα τοῦ ὠτό, τὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὸν Εἰκονοπώλην—εὐφυεστάτην σάτυραν τῶν φουτουριστῶν ζωγράφων. Πρωταγωνιστεῖ ὁ Βιλλὰρ—θαυμάσιος ἰδίως ὡς Σαρλώ, ἡ κ. Λόλα Κύρου, ὁ κ. Πρινέας ὁ ὁποῖος ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιηθῇ διαφορετικὰ καὶ δύο Γαλλίδες, ἡ χορεύτρια Θάλεια καὶ ἡ λίαν εὔσωμος κ. Ντεστρά, ἐμφανιζομένη ὡς κομμέρ. Τὸ φινάλε τῆς γ' πράξεως θεαματικώτατον καὶ πολὺ ἐπιτυχημένον σκηνικῶς.

— Τὸ τελευταῖον ἔργον τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ θίασος τῆς κ. Ἔνκελ εἶνε ὁ «Μεφιστό», ἐπιθεώρησις ὀπερέττα τοῦ κ. Δημητρακοπούλου. Μᾶλλον ἐπιθεώρησις, ἔξυπνη, ὅπως ὅλα τὰ ἔργα τοῦ κ. Δημητρακοπούλου. Ἡ μουσική, τοῦ κ. Οἰκονομάκου, πολὺ καλή.

—Ἡ «Διαβολογυναῖκα», νέα ὀπερέττα παιχθεῖσα ὑπὸ τοῦ θιάσου Παπαϊωάννου. Ἔξυπνο τὸ λιμπρέττο, γλυκεὰ ἡ μουσική. Εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅπου παίζεται ἀκόμη, ἐσημείωσεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν.

— Εἰς ἐκτάκτους παραστάσεις ἐδόθησαν δύο πατριωτικὰ ἔργα, ὁ «Γυιὸς τοῦ Ψηλορείτη» καὶ «Πόλεμος ἢ Εἰρήνη;» καὶ ἓν κοινωνικὸν «Τὸ Στίγμα» τοῦ κ. Θ. Κυπραίου.

—Ἔλιξεν ἡ προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν θεατρικῶν ἔργων τῆς τελευταίας διετίας εἰς τὸν Ἀβερώφειον διαγωνισμόν. Ὑπεβλήθησαν 19 πολύπρακτα καὶ 5 μονόπρακτα. Ἡ κρίσις θὰ δημοσιευθῇ τὸν Ἰανουάριον.

—Ὁ ὑπὸ τῆς «Ἑταιρείας τῶν θεατρικῶν συγγραφέων» προκηρυχθεὶς διαγωνισμὸς πρὸς συγγραφὴν τριπράκτου ἔργου ἀνεβλήθη δι' ἀργότερον, καθ' ὅσον ἐκ τῶν ὑποβληθέντων τινὰ μὲν δὲν ἐξεπλήρωσαν τοὺς ὅρους τοῦ διαγωνισμοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκρίθησαν ἀνεπιτυχῆ.

— Ὁμὰς ἐρασιτεχνῶν, εἰς ἣν ἀνήκουν οἱ κ. κ. Τσιτσιλιᾶνος, Καλλιγᾶς καὶ αἱ δεσπ. Δαμασκηνοῦ καὶ Ζερβοῦ θὰ παίξῃ προσεχῶς τὴν «Ἀρλεζιάναν» τοῦ Δωδὲ καὶ τὴν «Ἐνφιντὲλ» τοῦ Πόρτο Ρίς.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ἐν τῇ Διαρκεῖ Καλλ. Ἐκθέσει ἐπωλήθησαν τὰ ἑξῆς ἔργα: Τοῦ κ. Λ. Γεραλῆ ἡ Νεότης καὶ ἡ Ἐξομολόγησις τοῦ κ. Ἀπ. Γεραλῆ, ἀγορασθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Χρυσοχοΐδου, «Στ' ἀμπέλι» τοῦ πρώτου ὑπὸ τοῦ κ. Δροσοπούλου, τὸ τοπεῖον Κερκύρας τοῦ κ. Κογεβίνα καὶ ὁ «Καταυλισμὸς» τοῦ κ. Χρηστοφῆ ὑπὸ τοῦ κ. Ἡσαΐα, τὸ Παλαιὸν Φάληρον τοῦ κ. Λουκίδου ὑπὸ τοῦ κ. Π. Μακρῆ, δύο τοπεῖα τοῦ κ. Μποκατσιάμπη καὶ τὸ Φθινόπωρον εἰς τὸν Παρνασσὸν τοῦ κ. Φαρεκύδου ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Καρούσου, ἡ σπουδὴ ὑπαίθρου τοῦ κ. Γουναροπούλου ὑπὸ τοῦ κ. Χάρτ, ὁ Λυκαβηττὸς τοῦ κ. Ἀριστέως ὑπὸ τοῦ πρεσβευτοῦ κ. Ντεμίντωφ, ἡ Κλεισμένη πόρτα τοῦ κ. Ροΐλοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Ἐμπιρίκου καὶ αἱ Ψαρόπουλες τοῦ κ. Σ. Μηλιάδου.

— Πολυτάλαντος φιλότεχνος εἶχε τὴν ἔμπνευσιν νὰ στολίσῃ τὸ μέγαρόν του μὲ ἀντίγραφα ἔργων τῆς Ἐθν. Πινακοθήκης, πρὸς τοῦτο δὲ ἀνέθεσε τὴν ἀντιγραφὴν εἰς τὸν κ. Γ. Χατζόπουλον ἀντὶ 100,000 δρ. Ἡ ἰδέα ἐθεωρήθη ἀτυχής, διότι μὲ τὸ ποσὸν αὐτὸ θὰ ἠδύνατο νὰ καταρτίσῃ καλλίστην πινακοθήκην ἐκ πρωτοτύπων ἔργων.

— Οἱ καλλιτέχναι κ. κ. Λουκίδης καὶ Γιαναρᾶς ἐξέθηκαν εἰκόνας παριστώσας τὸν ἠθοποιὸν κ. Μαδρᾶν ὡς «Μάκβεθ». Ἀμφότεροι ἀπέδωκαν ἄριστα τὸν χαρακτῆρα, ὃν τόσον ἐπιτυχῶς ὑποδύεται ὁ Ἕλλην καλλιτέχνης. Ἐπίσης ὁ κ. Στεργίου ἐφιλοτέχνησε προτομὴν τοῦ κ. Μαδρᾶ εἰς τὸν αὐτὸν ρόλον.

— Ἐψηφίσθη ὁμοφώνως ὡς καθηγητὴς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ κ. Κολλινιάτου, ὁ κ. Ἀλ. Νικολούδης.

—Ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀθηναίων ἀπεφασίσθη ὅπως στηθῇ ἡ προτομὴ τοῦ μουσουργοῦ Σαμάρα, δαπάναις τοῦ Δήμου, εἰς τὸν πρὸ τοῦ Δημοτικοῦ θεάτρου κῆπον.

-- Κατὰ τὸν Ἀβερώφειον καλλιτεχνικὸν διαγωνισμὸν ἐπέτυχον ὡς ὑπότροφοι εἰς μὲν τὴν ζωγραφικὴν οἱ κ.κ. Α. Γεραλῆς καὶ Γ. Γουναρόπουλος, εἰς δὲ τὸν γλυπτικὴν ὁ κ. Ἀντ. Σῶχος.

— Ὁ κ. Ἐπ. Θωμόπουλος δύο νέους ἐφιλοτέχνησε πίνακας, τὴν «Κόρην τοῦ ἀγροῦ» καὶ τὸ «Φθινόπωρον» διακρινομένους διὰ τὸν θαυμάσιον φωτισμόν, τὸν πλήρη Ἀττικοῦ ἡλίου. Οἱ πίνακες ἠγοράσθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Σταυρουλοπούλου. Ἐξέθεσε δὲ ἓν ὡραῖον «effet de neige» τῆς Ἀκροπόλεως.

— Ἐν Παρισίοις ὁ ἐκεῖ σπουδάζων Ἕλλην γλύπτης κ. Φωκίων Ρῶκ ἐξέθηκε μαρμαρίνην προτομὴν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, κριθεῖσαν ἐπαινετικῶς ὑπὸ τῶν Γάλλων κριτικῶν.

— Ἐνεκρίθη ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ὡς προέδρου, τῶν Κοσμητόρων τῶν Σχολῶν ὡς μελῶν καὶ τοῦ Κοσμήτορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς κ. Σ. Μενάρδου ὡς γραμματέως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπεται ἡ συλλογὴ ἐράνων μεταξὺ τῶν τροφίμων τοῦ Πανεπιστημίου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1918 πρὸς ἀνέγερσιν ἀνδριάντος τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννου Καποδίστρια πρὸ τῶν προπυλαίων τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ πλησίον τοῦ ἀνδριάντος Κοραῆ, δι' αὐτὸ δὲ καὶ θὰ παρισταται ὁ Καποδίστριας καθήμενος. Θ' ἀποκαλυφθῇ τὴν 25 Μαρτίου 1921.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Ἐν Πύλῳ ἐπανηγυρίσθη ἡ συμπλήρωσις 90 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τοῦ Ναυαρίνου (8 Ὀκτωβρίου). Ἡ ἱστορικὴ ἐπέτειος ἑορτάσθη καὶ ἐν Ἀθήναις, ἐκφωνήσαντος, παρουσίᾳ τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεως, τὸν πανηγυρικὸν τοῦ καθηγητοῦ κ. Σωτηριάδου. Ἐν Πύλῳ ἀπεφασίσθη ἡ ἵδρυσις τῶν ἀνδριάντων τῶν τριῶν ξένων ναυάρχων.

Πρὸς τούτοις ὁ ἐν Παρισίοις Ἕλλην πρεσβευτὴς ἔπεμψεν εἰς τὸ Ἐθν. Νομισματικὸν Μουσεῖον μέγα νομισματόσημον, ἔργον τοῦ διασήμου Γάλλου σφραγιδολύφου Ντομάρ, ἀναμνηστικὸν δὲ τοῦ Γάλλου Ναυάρχου Δεριγνύ. Ἐκ τῆς μιᾶς ὄψεως φέρεται ἡ

κεφαλὴ τοῦ Ναυάρχου μὲ τὴν ἐπιγραφὴν ἐν Τοὺλ τῷ 1786 καὶ θάνατος ἐν ἔτει 1835. Ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὄψεως εἰκονίζεται βαίνων ἐπὶ ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Τριήρους, γεμάτης στεφάνους, ἡ Ἑλληνικὴ πτερωτὴ Νίκη μὲ τὴν ἐπιγραφὴν Bataille de Navarin 20 Octobre 1827.

— Κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας ὁ κ. Γ. Ν. Χατζηδάκις διέλαβε περὶ τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως **ἀράδα**, (=σειρά), ἣν συνεσχέτισε πρὸς τὸ Κυπριακὸν **οὐραδιάρης** (=ὁ ἐν τῇ οὐρᾷ, τῇ σειρᾷ ὤν), ὁ κ. Σίμ. Μενάρδος ὡμίλησε περὶ τοῦ ρήματος **τραγουδῶ**, τὴν σημερινὴν σημασίαν τοῦ ὁποίου ἐξήγησεν, ἐξετάσας ἱστορικῶς τὴν ἐξέλιξιν τῶν σημασιῶν τῶν ἀρχαίων λέξεων **τραγῳδὸς** καὶ **τραγῳδῶ** ἀπὸ τῶν ἐρχαίων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς. Ὁ κ. Π. Κοντογιάννης ὡμίλησε περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κοραῆ καὶ τῶν ἀπονεμηθεισῶν αὐτῷ τιμῶν ἐν τῇ δούλῃ καὶ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι. Ὁ κ. Π. Λορεντζάτος, ἀρχισυντάκτης τοῦ Ἱστορ. Λεξικοῦ, ὡμίλησε περὶ τῆς φωνητικῆς καὶ λεξιλογικῆς συγγενείας, ἥτις παραιηρεῖται μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ (Μπόβα καὶ Ὀτράντο) διατηρηθέντων Ἑλληνικῶν γλωσσικῶν ἰδιωμάτων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν γλωσσικῶν ἰδιωμάτων τῆς Κύπρου, Νοτίων Σποράδων, Κρήτης, Πόντου, Θρᾴκης κλπ. ἀφ' ἑτέρου. Ὁ κ. Στ. Δεινάκις, συντάκτης τοῦ Ἱστορ. Λεξικοῦ, διέλαβε περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Ἰταλικῆς τραγῳδίας τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος ἐπὶ τοῦ Κρητικοῦ δράματος τῆς Ἐρωφίλης.

— Ὁ μακαρίτης Μιχ. Δαμιράλης ἐκληροδότησεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην ὁλόκληρον τὴν βιβλιοθήκην του, πλουσιωτάτην ἰδίως ὡς πρὸς τὴν Σαιξπήρειον φιλολογίαν.

— Τὸ Βασιλικὸν μετάλλιον τῶν Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν διὰ νόμου μετωνομάσθη εἰς «Ἐθνικὸν Ἀριστεῖον τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν», μετερρυθμίσθη δὲ ὡς ἑξῆς ὁ τρόπος τῆς ἀπονομῆς του:

Τὸ ἀριστεῖον διὰ τὰ λογοτεχνικὰ ἔργα ὁρίζεται ἐτήσιον, καὶ ὄχι ὅπως μέχρι τοῦδε κατὰ διετίαν, καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἐνισχυθῇ περισσότερον ἡ ἐθνικὴ λογοτεχνικὴ παραγωγή. Ἐν ἀντιθέσει, ὁρίζονται τριετεῖς αἱ περίοδοι πρὸς ἀπονομὴν τῶν ἀριστείων τῆς μουσικῆς, τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῆς γλυπτικῆς, διότι, κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας κρίσεις καὶ τῶν τριῶν τούτων κλάδων τῆς καλλιτεχνίας, οὐδὲν ἔργον ἐκρίθη ἄξιον τοιαύτης ὑπὸ τοῦ Κριτοῦς ἐξαιρετικῆς τιμῆς. Χωρίζεται τὸ μετάλλιον τῆς ζωγραφικῆς ἀπὸ τῆς γλυπτικῆς, καθόσον, ὅπως ἦτο πρότερον, ἦτο ἐνδεχόμενον, ὁριζομένου τοῦ ἀριστείου δι' ἀμφοτέρας τὰς τέχνας συγχρόνως, ν' ἀδικηθῇ τὸ ἕτερον ἐξ ἴσου ἀξίων ἔργων. Ἐφεξῆς δὲ ὁ ὑπουργὸς δύναται ὑπὸ τὴν προεδρείαν του νὰ συγκαλῇ τὴν ὁλομέλειαν τῶν ἐχόντων τὸ ἀριστεῖον ὡς γνωμοδοτικὸν σῶμα ἐπὶ ζητημάτων σχετικῶν πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας.

— Ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀθηνῶν ἀπεφασίσθη ὁ ἑορτασμὸς τῆς τριακονταετηρίδος τοῦ ποιητοῦ κ. Γ. Σουρῆ, ἐκλεγείσης πρὸς τοῦτο ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ.κ. Μελᾶ, Χρηστοφῆ καὶ Σακελλαρίου.

— Ὁ Ἑλληνο-γαλλικὸς Σύνδεσμος Ἀθηνῶν ἐτέλεσεν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ἑορτὴν ἐπὶ τῇ 91 ἐπετείῳ τῆς εἰσόδου ἐν αὐτῇ τοῦ Φαβιέρου κατὰ τὸ 1826. Ὁ κ. Γ. Σωτηριάδης ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικόν, ἀπήντησε δὲ ὁ διευθυντὴς τῆς Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς κ. Φουζέρ.

— Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις εἰς ἡλικίαν 50 ἐτῶν ὁ μυθιστοριογράφος καὶ θεατρικὸς συγγραφεὺς Ἀριστείδης Κυριακός. Ὁ πάππος του καὶ ὁ πατήρ του ὑπῆρξαν ἠθοποιοὶ καὶ ὁ Ἀρ. Κυριακὸς ἀνῆλθεν εἰς τὴν σκηνήν, ἣν ὀνομᾶς ἐγκατέλειψε διὰ νὰ γίνῃ βοηθὸς συμβολαιογράφου. Ἤρχισε τὸ φιλολογικόν του στάδιον μὲ ἓν τεῦχος ποιητικῆς σάκιν ἀφηγήσεως, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ κατὰ Νίκον καὶ Κικήν». Ἔγραψε κατόπιν τὰ θεατρικὰ ἔργα «Τὸ πανηγῦρι τοῦ χωριοῦ», «Οἱ γάμοι τοῦ Ζουζούκη» καὶ δύο ἄλλα, ἅτινα παρῆλθον ἀπαρατήρητα. Σχετικὴν ἐπιτυχίαν εἶχεν ἡ τρίπρακτος κωμῳδία «Τὸ συνοικέσιον τῆς Ἀγλαΐας». Ἐν συνεργασίᾳ ἔγραψε μετὰ τοῦ κ. Δεληκατερίνη τὴν κωμῳδίαν «Ἔξω φρενῶν», μετὰ τοῦ κ. Δημητρακοπούλου τὴν «Ἔξωσιν τοῦ Ὄθωνος». Ἡ σκηνοποίησις τῆς Κασσιανῆς« ἦτο ἡ μεγαλειτέρα ἐπιτυχία του.

Ἄλλα ἔργα του εἶνε ἡ Μαρία Πενταγιώτισσα», λαϊκὸν δρᾶμα καὶ αἱ ἐπιθεωρήσεις τὰ «Ἐπινίκεια» καὶ «Μουλὲν Ρούζ», ἡ ἐφέτος παιχθεῖσα. Ἀφίνει δὲ δύο ἀνεκδότους τραγῳδίας: τὸ «Χαῖρε Μαρία», Βυζαντινῆς ὑποθέσεως καὶ τὸ «Στὴν Πόλη», ἀναγόμενον εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος.

Κυρίως ὅμως ὁ Ἀρ. Κυριακὸς ἐπέτυχεν εἰς τὸ μυθιστόρημα. Ἐξεμεταλλεύθη τὰς ἀναγνωστικὰς τάσεις τῶν λαϊκῶν τάξεων καὶ ἐγένετο δημοφιλής.

Ἡ «Κασσιανὴ» ὑπῆρξεν ἀληθὴς διὰ τὸν Κυριακὸν θρίαμβος. Ἐδημοσιεύθη το πρῶτον εἰς τὸν «Χρόνον» καὶ ἐπωλήθη ὡς βιβλίον εἰς χιλιάδας ἀντιτύπων. Τὴν ἐπιτυχίαν αὐτὴν ἠκολούθησε πλῆθος μυθιστορημάτων ἱστορικῶν. Ἔγραφε, κατὰ παραγγελίαν πάντοτε τῶν ἐκδοτῶν, μετὰ κατσπληκτικῆς φιλοπονίας. Εἶχεν ἀνεξάντλητον φαντασίαν. Ἰδοὺ μερικοὶ τίτλοι ἔργων του: Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος.—Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος.—Τὸ Λάβαρον τοῦ 21.—Θεοδώρα.—Μαρία ἡ Πενταγιώτισσα.—Τὰ ἀπόκρυφα τοῦ ποδογύρου.—Οἱ δύο Λύγκοι.—Οἱ Τουρκοφάγοι τοῦ 1912.—Ὁσία Μαρία ἡ Αἰγυπτία. — Ἡ κατάρα τῆς Μάννας.—Τὰ Μυστήρια τῶν Ἀθηνῶν κλπ. Καὶ ὅμως μολονότι τὰ ἔργα του εἶχον εὐρυτάτην διάδοσιν, αὐτὸς ἀπέθανε πτωχότατος εἰς τὸ νοσοκομεῖον.

— Ἀπέθανεν ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας ὁ ἱδρυτὴς τῶν «Παναθηναίων» Κίμων Μιχαηλίδης. Ἐκδώσας τῷ 1901 τὰ «Παναθήναια», δὲν ἐφείσθη δαπανῶν καὶ κόπων ὅπως τὰ καταστήσῃ περιοδικὸν ἐφάμιλλον τῶν Εὐρωπαϊκῶν. Μετὰ περισσῆς φιλοκαλίας τὸ ἐπεμελήθη, οἱ γνωστότεροι δὲ λογογράφοι ἐκόσμησαν τὰς σελίδας του. Πρὸ τριετίας διέκοψε τὴν ἔκδοσίν του, ἀφοῦ ἐζημιώθη ἱκανὰς χιλιάδας δραχμῶν. Ὁ ἀποθανὼν συνάδελφος εἶχεν ἐκδώσει πρὸ ἐτῶν τομίδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Σελίδες ἡμερολογίου». Τὸ εἶχε γράψει νεώτατος ἐν Σμύρνῃ, κατόπιν δὲ ἐδημοσίευσεν εἰς ἐφημερίδας καλλιτεχνικὰς κριτικάς.

— Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις ὁ γνωστότατος ψυχίατρος καὶ ποιητὴς Ἀντώνιος Μαυρουκάκης, ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας. Εἶχε συγγράψει ἱκανὰς εἰδικὰς ἐπιστημονικὰς μονογραφίας, ἀναδειχθεὶς βαθὺς μελετητὴς τῶν ψυχικῶν φαινομένων. Πρό τινων ἐτῶν ἠσχολήθη καὶ εἰς τὴν ποίησιν, γράψας στίχους ἐνθουσιώδεις διὰ τὴν Πατρίδα, τὴν ὁποίαν καὶ ἔψαλλεν εἰς τρεῖς συλλογάς.

— Ἀπέθανεν ὁ ἐρασιτέχνης λόγιος Γεώργιος Βαλαβάνης, ἀνεψιὸς τοῦ τρυφερωτάτου παλαιοῦ ποιητοῦ Δημοσθένους Βαλαβάνη. Ὁ θανὼν ἄλλοτε εἰς τὰ «Ἐκλεκτὰ μυθιστορήματα» καὶ εἰς τὴν «Ποικίλην Στοάν» ὑπὸ ψευδώνυμον εἶχε δημοσιεύσει ἐκλεκτὰς μεταφράσεις διηγημάτων καὶ τινα ἰδικά του κομψὰ λογογραφήματα.

— Διαλέξεις κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Ροδᾶ Ἐντυπώσεις ἀπὸ τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν Δαρδανελλίων, Σερβίας καὶ Δυτικῆς Μακεδονίας, ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Σωτηριάδου ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ Μακεδονικοῦ μετώπου, ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ὀρφανίδου ἀφηγηθέντος ἀναμνήσεις ἐκ τῶν δύο ἐνδόξων πολέμων, ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλ. Ζώτου περὶ τῆς δίκης τῆς Φρύνης καὶ τοῦ λόγου τοῦ Ὑπερείδου, συνηγορήσαντος ὑπὲρ αὐτῆς.

— Αἱ διαλέξεις τοῦ «Παρνασσοῦ» ἐφέτος θ' ἀρχίσουν τὸν Ἰανουάριον. Ἡ ἐφετεινὴ σειρὰ θὰ περιλαμβάνῃ τοὺς δραματικοὺς συγγραφεῖς, ἡ πρώτη δὲ διάλεξις θὰ ἀφορᾷ τὸν Σπυρ. Ζαμπέλιον.

— Ἐν τῷ τμήματι τῶν Νομικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ «Παρνασσοῦ« ὁ κ. Α. Ἀνδρεάδης ἀνέγνωσε μελέτην του περὶ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τοῦ πλούτου τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τοὺς Μέσους χρόνους.

— Ἤρχισαν αἱ διαλέξεις τῶν λογίων διὰ τὰς μαθητρίας τῆς Ἀνωτέρας γυναικείας ἐκπαιδεύσεως τοῦ Λυκείου Κωνσταντινίδου. Πρῶτος ὡμίλησεν ὁ κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλους διὰ τὰς παλαιὰς Ἀθήνας, ἀποκαλύψας ἱκανὰ ἄγνωστα διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς πρωτευούσης. Ὁ κ. Κωστῆς Παλαμᾶς ἐπραγματεύθη τὸ θέμα: Πῶς τραγουδοῦμε τὸ θάνατο τῆς Κόρης καὶ ὁ κ. Γρ. Ξενόπουλος ὡμίλησε διὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χρηστομάνου.

— Εἰς τὰ «Διονύσια» ἤρξατο σειρὰ διαλέξεων θεατρικῶν, αἵτινες πέρυσιν εἶχον διακοπῆ. Ὁ κ. Βελλιανίτης ἀφηγήθη τὴν ἱστορίαν τῶν πρώτων Ἑλληνικῶν θεάτρων ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως μέχρι τῆς ἐκθρονίσεως τοῦ Ὄθωνος, μνησθείς καὶ ἀρκετῶν γνωστῶν εὐθύμων ἀνεκδότων.

Τὴν ἑπομένην Τρίτην ὁ κ. Ἰ. Πολέμης ἀπήγγειλε νέα ποιήματά του καὶ ἐπαίχθη ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς κυρίας Κυβέλης ἡ πρὸ ἑξαετίας γραφεῖσα μονόπραπρακτος ἔμμετρος κωμῳδία του «Φρύνη», ἡ ὁποία ὅμως δὲν εἶχε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς «Γυναίκας».

Ἡ τρίτη φιλολογικὴ προεσπερὶς τῶν «Διονυσίων» ἀφιερώθη εἰς τὴν μνήμην τοῦ ποιητοῦ Μαβίλη, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τοῦ ἡρωικοῦ θανάτου του. Τὴν τέλεσιν τοῦ φιλολογικοῦ τούτου μνημοσύνου ἐπεμελήθη ὁ Ἐκπαιδευτικὸς Ὅμιλος. Ὁ φίλος τοῦ Μαβίλη κ. Παπαγιάννης ἐσκιαγράφησεν αὐτὸν ὡς ποιητήν, ὡς πολεμιστὴν καὶ ὡς πολιτευτήν, ἡ κ. Θεώνη Δρακοπούλου ἀπήγγειλε, μὲ πολὺν λυρισμόν, τὸν «Ἀνεμόμυλον» καὶ τὴν «Λήθην», ἡ κ. Κυβέλη μὲ ἔξαρσιν ἕνα ὕμνον τοῦ ποιητοῦ εἰς τὴν Κρήτην καὶ ἕνα ἄλλο πατριωτικὸν ὁ κ. Παπαγεωργίου. Τὸ Κουϊντέττο ἔπαιξε τὴν ἐκ τῆς «Λήθης» ἐμπνευσθεῖσαν σύνθεσιν τοῦ κ. Καλομοίρη, συνοδεῦσαν τὸ ᾆσμα τῆς κ. Φωκᾶ.

— Ὁ ἕκτακτος καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ κ. Κ. Ράδος ἐποιήσατο ἔναρξιν τῶν παραδόσεών του δι' ἐναρκτηρίου λόγου, θέμα ἔχοντος τὸ ἔργον καὶ τὰς τάσεις τῆς συγχρόνου Ἱστορικῆς σχολῆς, ὅπερ ἠρεύνησε μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν εὐσυνειδησίας.

ΞΕΝΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἠυτοκτόνησεν ὁ Ἄγγλος θεατρικὸς συγγραφεὺς Humbert Davies, ἐξαφανισθεὶς ὑπὸ συνθήκας ὅλως μυστηριώδεις ἐν ἡλικίᾳ 41 ἐτῶν.

Κατ' ἀρχὰς τοῦ σταδίου του ὁ Ντόβις εἰργάσθη ὡς δημοσιογράφος εἰς Ἀμερικήν, γράφων συγχρόνως φάρσες-ὀπερέττες διὰ τὰ θέατρα τοῦ Ἁγ. Φραγκίσκου. Τῷ 1902 ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν καὶ τῷ 1903 εἶχε τὴν πρώτην ἐπιτυχίαν ὡς κωμῳδιογράφος. Ἔγραψε πολλὰ ἐλαφρὰ ἔργα εἰς τὰ ὁποῖα ἔδιδε χαρακτηριστικοὺς τύπους εὐχαρίστους εἰς τὸ κοινόν. Αἱ τελευταῖαί του ὅμως κωμῳδίαι ἔδειξαν μίαν νέαν τάσιν, νὰ βλέπῃ τὴν ζωὴν μὲ σκοτεινότερα χρώματα. Δὲν ἦσαν πλέον πλήρεις πνεύματος, ὡς ἄλλοτε.

Ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ πολέμου κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν καὶ μετέβη εἰς Παρισίους. Ἀσθενήσας ἐνοσηλεύθη ἐπὶ πολλοὺς μῆνας εἰς Παρισινὸν νοσοκομεῖον. Ἐξελθὼν ἐπανῆλθεν εἰς Ἀγγλίαν. Ἕνα πρωῒ τοῦ Αὐγούστου ἐξῆλθεν εἰς περίπατον εἰς τὰς ἀποκρήμνους ὄχθας τῆς Ὑορκσάϊρ καὶ δὲν ἐπανῆλθε πλέον. Καθ' ὅμοιον μυστηριώδη τρόπον ἐξηφανίσθη πρὸ ἐτῶν καὶ ὁ συμπατριώτης του ποιητὴς Δάβιζον.

— Ἀπέθανεν ἐν τῇ ἠρεμίᾳ τοῦ μοναστηρίου εἷς τῶν μετριοφρονεστέρων σοφῶν τῆς Ἰταλίας, ὁ πατὴρ Odorisio Piscicelli. Ἐκ τῶν ἔργων του γνωστότερα εἶνε τὰ ἑξῆς. Paleografia Artistica di Monte Cassino (1877). Miniature nei codici cassinesi (1887). —Les Saggi di scrittura notarile les Pitture cristiane del IX secolo della Badia di S. Vincenzo de. Volturno (1896).

—Ὁ Ζὰν Ἀζαμπλὲρ ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας Γκονγκούρ ἐπιλαχόντων τῶν Κουρτελὶν καὶ Ραοὺλ Πογσέν.

— Τὸ βραβεῖον Νόμπελ τῆς φιλολογίας διὰ τὸ ἔτο 1917 ἀπενεμήθη ἀπὸ κοινοῦ εἰς τοὺς Δανοὺς συγγραφεῖς Carl Gjellerugs καὶ Henrik Pontoppidan.

— Τὴν 27 Ὀκτωβρίου ἤνοιξεν εἰς τὴν Ζυρίχην καλλιτεχνικὴ ἔκθεσις τῶν ἐν Ἐλβετίᾳ Γάλλων ζωγράφων μὲ ἔργα τῆς Γαλλικῆς τέχνης τοῦ ΙΘ' καὶ τοῦ Κ' αἰῶνος.

— Ἐφονεύθη ὑπηρετῶν ὡς δεκανεὺς ὁ Francis Ledwidge, ποιητὴς χωρικὸς τῆς Menth ἐν Ἰρλανδίᾳ. Ἔγραφε στίχους ἀπὸ ἡλικίας 5 ἐτῶν, βοηθῶν ἅμα τὸν πατέρα του εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γαιῶν.

— Τὰ Εὐρωπαϊκὰ μουσεῖα πλουτίζονται μὲ ἔργα Γαλλικά. Ἡ Ἐθν. Πινακοθήκη τοῦ Λονδίνου ἀπέκτησε πολλοὺς πίνακας μεγάλης ἀξίας Γάλλων ζωγράφων: τοῦ Μανέ, Ρενουάρ, Δεγκάς, Μονέ, Πουβὶς ντὲ Σαβάν, Ἴνγκρές. Τὸ Μουσεῖον τῆς Κοπεγχάγης τὸν πίνακα τοῦ Μανὲ τοῦ πίνοντος ἀψέντι ἀντὶ σημαντικοῦ ποσοῦ. Τὸ Μουσεῖον Ἀμστερδάμης ἔργα τοῦ Ρενουὰρ καὶ τοῦ Πισάρρο.

— Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἐν Ρωσσίᾳ κατεστράφη ἡ περίφημος ἐν Μόσχᾳ καλλιτεχνικὴ συλλογὴ Μοροσώβ, ἀποτελουμένη ἐξ ἔργων τῆς συγχρόνου Γαλλικῆς τέχνης.

— Ἀπέθανεν ἐ Παρισίοις ἐν ἡλικίᾳ 34 ἐτῶν ὁ Henry Rigal, ποιητής, μυθιστοριογράφος καὶ δημοσιογράφος, γνωστὸς διὰ μίαν συνέντευξιν του μὲ τὸν . . . Θεόν.

— Ἀπέθανεν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ὁ Αὐστριακὸς ζωγράφος Ραφαὴλ Kirchner γνωστότατος ὡς σχεδιογράφος, ἐν ἡλικίᾳ 45 ἐτῶν. Ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰργάσθη ἐν Γαλλίᾳ πρὸ τοῦ πολέμου.

—Ἐφ' ἑνὸς τῶν βωμῶν τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Λοβάνο, ὅστις κατεστράφη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ὑπῆρχεν ἄγαλμα τῆς ἁγίας Ἀγνῆς ἐκ μαρμάρου τῆς Σερραβέσας—ἐμνευσμένον ἔργον τοῦ γλύπτου Τουρέλλο Σιντόνι. Ὁ πάπας Πῖος X κατὰ τὸ 1907, ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὸν ἐν λόγῳ καλλιτέχνην παρὰ τοῦ ὁποίου ἐζήτησε μικρὸν ἀντίγραφον μαρμαρίνον τοῦ ἀγάλματος, σωζόμενον σήμερον ἐν τῷ Βιτικανῷ, ὡς ἀντάλλαγμα δὲ τοῦ ἔδωκε τὴν φωτογραφίαν του μὲ ἰδιόγραφον ἀφιέρωσιν. Ἡ Βασίλισσα Μαργαρίτα ἀπέκτησε ἐπίσης διὰ τὸ ἀνάκτορόν της ἕτερον ἀντίγραφον ἐν μικρογραφίᾳ, ἀντὶ τοῦ ὁποίου προσέφερεν εἰς τὸν Σιντόνι μεγαλοπρεπέστατον κόσμημα. Τὸ θαυμάσιον αὐτὸ σύγχρονον ἀριστούργημα τῆς Ἰταλίας κατεστράφη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἡ «Ἕνωσις τῶν Συντακτῶν τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων» ἔδωσε συναυλίαν, τῆς ὁποίας μετέσχον ἀνεγνωρισμένης ἀξίας καλλιτέχναι. Ἡ κ. Βελουδίου (πιάνο) ἔπαιξε τρία σύντομα Préludes, καὶ μὲ πολλὴν αἰσθηματικότητα τὴν Nocturne τοῦ Σοπὲν καὶ ἓν Capriccio τοῦ Bobtkiewitz εἰς τὸ ὁποῖον ἔδειξεν ἐξαιρετικὴν δεξιοτεχνίαν. Ἡ δεσποινὶς Καίσσρη ἐτραγούδησε μὲ τὴν δροσερὰν καὶ ἔντονον φωνήν της πολὺ καλὰ τὴν Μαργαρίταν στὸ ροδάνι τοῦ Σοῦμπερ μὲ πολλὴν ἔκφρασιν τὸ τραγοῦδι τοῦ ἀειμνήστου Σαμάρα «Μάνα καὶ γυιός» καὶ μορφδίαν ἐκ τῆς Καββαλερίας Ρουστικάνα. Ἡ δεσποινὶς Κοῦλα Ζερβοῦ ἀπήγγειλε μὲ καταφανῆ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἐν Παρισίοις τελευταίας διαμονῆς της τὸν μῦθον τοῦ Λαφονταὶν La leutière, ὡς τελεία Γαλλὶς εἰς τὴν ἀπαγγελίαν καὶ τὴν ἔκφρασιν. Ἀπ' ἐναντίας ἀπ ουσάτη ἦτο εἰς τὸν «Ὄρθρον τῶν Ψυχῶν» τοῦ κ. Γρυπάρη καὶ εἰς ἓν ἑξάστιχον ἀπὸ τὰ «Συντρίμματα» τοῦ κ. Μαλακάση.

Ὁ κ. Κιμ. Τριανταφύλλου ἐτραγούδησε «Βέρθερον», ἐζωντάνευσε δὲ μὲ τὴν μουσικὴν ἀπαγγελίαν μᾶλλον ἢ τραγοῦδι τὴν «Ἐξομολόγησιν» τοῦ Σαμάρα· Ἐκτὸς προγράμματος μᾶς ἐβσυκάλισε μὲ τὸ δημοτικώτατον «Ἐρινάκι μου». Ὁ κ. Λυκούδης τέλος ἐξετέλεσε, μὲ ὑπερβολικὰς ὅμως κινήσεις, τὴν Grave τοῦ Friedemann-Bach καὶ ἀκόμη καλλίτερον τὴν δυσκολωτάτην Habanaise τοῦ Saint-Saens.

— Ὁ κ. Κιμ. Τριανταφύλλου διωργάνωσε συναυλίαν ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων Παρισινῶν μουσικῶν, δοθεῖσαν εἰς τὸ Δημοτικὸν θέατρον, ἐνώπιον ἐκλεκτοτάτου καὶ πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου, μὲ συνθέσεις Γάλλων μουσουργῶν. Ἡ μουσικὴ τῆς Γαλλικῆς γαναρχίδος ἐπαιάνισε θούρια, ὁ κ. Τριανταφύλλου ἐτραγούδησε μὲ πολλὴν τέχνην μονωδίας ἐκ τῆς «Ἡρωδιάδος», τῆς «Κάρμεν» τοῦ «Βασιλέως τοῦ Ὗς» καὶ δύο εὔμορφα σύντομα τραγούδια: D'une prison, τοῦ Χάν καὶ «Mandoline» τοῦ Ντεμπυσσύ. Ὁ κ. Σ. Φαραντᾶτος ἔπαιξε μὲ μεγάλην λεπτότητα τὸ «En rêvant» καὶ τὸ «Aprés l'Été» τοῦ Schmidt καὶ μὲ πολλὴν εὐστροφίαν τὸ «Presentation à la Cour» τοῦ Ritter. Ἡ δεσποινὶς Ἀλεξ. Κοτζιὰ μὲ τὴν ἀσθενῆ ἀλλὰ συμπαθητικὴν φωνήν της ἐτραγούδησε τὸ «Ici-bas» τοῦ Φωρὲ καὶ τὴν «Βιβαντιέραν» τοῦ Γκουνάρ. Ὁ κ. Τριανταφύλλου ἐρριψοκινδύνευσε καὶ μίαν καινοτομίαν, ἀφηγηθεὶς ταξειδιωτικὰς ἀναμνήσεις του, κατόπιν τῶν ὁποίων ἔψαλε τὸν Ὕμνον εἰς τὴν Γαλλίαν τοῦ Οὐγκώ, κατὰ μελοποίησιν τοῦ Büsser. Ἡ δεσποινὶς Ε. Δαμασκηνοῦ ἀπήγγειλε μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν τὸ ποίημα τοῦ Ριβουὰρ «Mères de Héros», ἐν τέλει δύο δ' ἐξετελέσθησαν τὸ Κονσέρτο εἰς do majeur τοῦ Pierne εἰς δύο πιάνα ὑπὸ τῶν κ. κ. Φαραντάτου καὶ Μητροπούλου, καὶ ἡ μεγάλη μονῳδία τοῦ «Σὶδ» ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Κοτζιᾶ καὶ τοῦ κ. Τριανταφύλλου. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ὅλης συναυλίας ἦτο ἐξαιρετική.

— Ὁ νεαρὸς βαρύτονος κ. Γ. Βλαστάρης ὁ ὁποῖος πέρυσι τὸ πρῶτον ἐνεφανίσθη, ἔδωσε καὶ ἐφέτος συναυλίαν. Καλλίτερος ἤδη, ἀλλ' ἡ φωνή, ἡ ὁποία ἔχει χαρίσματα, δὲν ἐξοικειώθη ἀκόμη μὲ τὰς τεχνικὰς ἀπαιτήσεις.

Τὸ πρόγραμμα ἀρκετὰ ποικίλον, ἐξετέλεσε σχεδὸν ὁλόκληρον μόνος. Ἐτραγούδησε Παλμήτσους. Benvenuto Cellini τοῦ Diaz, τὸ Eri tu τοῦ Χοροῦ μετημφιεσμένων, ἀλλὰ πολὺ ἐπιτυχέστερον τοὺς «Δύο Γρεναδιέρους» τοῦ Σιοῦμαν, οὓς καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐπαναλάβῃ. Ἡ κ. Ρεβέκκα ἐτραγούδησε πολὺ καλὰ τὸ ὡραῖον ἆσμα τοῦ Ὀλμὲς L'heure de pourpre καὶ ἓν συντομώτατον ἀλλὰ χαριέστατον τραγουδάκι τοῦ Λσμπλὲτ συντεθειμένον ἐπὶ τοῦ ἑξῆς τετραστίχου:

La vie ? Un peu d'amour
un peu d'haine. Et puis? Bonjour.
La vie ? Un peu d'espoir
un peu de rêve. Et puis? Bon soir.

Ἤρεσε πολὺ καὶ ἐπανελήφθη.

Ἐν δυωδίᾳ ὁ κ. Βλαστάρας καὶ ἡ κ. Ρεβέκκα ἐτραγούδησαν μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἓν ντουέττο ἀπὸ τὴν Φαβορίταν καὶ ἓν ἀπὸ τὴν Περουζέ. Ἡ συναυλία ἐτελείωσε μὲ τρία ἑλληνικὰ τραγούδια, τὸ «Ἐλ' ἀγάπη μου, τοῦ κ. Χατζηαποστόλου, τὸ «Ἐσένα ποῦ σ' ἀγάπησα» τοῦ κ. Ξανθοπούλου καὶ τὸν «Γέρω Δῆμον» τοῦ Καρρέρη, τὰ ὁποῖα ὅμως ἐτραγούδησε ὁ κ. Βλαστάρης μετ' ὀλιγωτέρας ἐπιτυχίας.

— Δύο ἐκλεκτὰ τάλαντα, ὁ κ. Μπουστιντοῦϊ καὶ ἡ δεσποινὶς Πανᾶ εἰς δύο συναυλίας μουσικῆς δωματίου ἐξετέλεσαν σονάτας μὲ πολλὴν εὐσυνειδησίαν. Εἰς τὴν πρώτην συναυλίαν ἔπαιξαν τὴν 15ην σονάταν τοῦ Μόζαρτ καὶ μίαν σονάταν τοῦ Φωρὲ πρώτην φορὰν ἐκτελουμένην εἰς Ἀθήνας. Εἰς τὴν δευτέραν καὶ ἰδίως εἰς τὸ δυσκολώτατον Allegro vivace ὁ κ. Μπουστεντοῦϊ ἀνεδείχθη ἱκανώτατος δεξιοτέχνης. Ἡ συμπράτ. σα δεσπ. Γεωργᾶ ἐτραγούδησε μὲ τὴν τεχνικὴν φωνήν της τὰς Chansons Grises τοῦ Hahn ἐμπνευσμένας ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ Πὼλ Βερλαίν.

Κατὰ τὴν δευτέραν ἐμφάνισίν των, εἰς ἣν συνέπραξε καὶ ἡ δεσ. Περπινιᾶ, ἔπαιξαν δύο συνάτας, τοῦ Μπράμς εἰς σὸλ μεῖζον καὶ τοῦ Φρὰνκ εἰς λα μεῖζον. Εἰς τὴν δευτέραν, ἥτις καὶ ἐπαίχθη πολὺ καλά, ἤρεσεν ἐξαιρετικῶς ὁ κ. Μπουστιντοῦϊ εἰς τὸ recitativo-fantasia, ἐκτελεσθὲν μὲ πολλὴν θερμότητα. Ἡ δεσποινὶς Πανᾶ διεκρίθη διὰ τὸν μηχανισμὸν τοῦ παιξίματός της καὶ τὴν πλήρη ἀντίληψιν τοῦ ἐκτελουμένου ἔργου. Ἡ δ. Περπινιᾶ μὲ τὴν γυμνασμένην, ἀλλὰ κάπως ἀσθενῆ φωνήν της ἐτραγούδησε τὴν «Ἀπαγωγὴν ἐκ τοῦ χαρεμίου» καὶ τὸν «Μαγευμένον αὐλόν».

(Ἐλλείψει χώρου, ἀναβάλλεται διὰ τὸ ἑπόμενον τεῦχος ἡ ἐπίλοιπος μουσικὴ κίνησις).

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Ἐν Αἰγίνῃ ἀνευρέθησαν δύο ἀρχαῖαι κεφαλαί, αἵτινες καὶ κατετέθησαν εἰς τὸ αὐτόθι Ἀρχαιολ. Μουσεῖον.

—Σπουδαιοτάτη ἀνακάλυψις ἐγένετο κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ βορείου κλίτους τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Ἐπὶ τμήματος τόξου, ἀκρωτηριασμένη πως, ἀλλ' εὐκόλως δυναμένη νὰ συγκολληθῇ, εὑρέθη ψηφιδωτὴ εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ὁλοσώμου, ἐν στάσει δεήσεως. Ὁ Ἅγιος φέρει ὑπατικὴν χλαμύδα λευκήν, κοσμουμένην κατὰ τὸ στῆθος μὲ πορφυροῦν ταβλίον. Πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ Ἁγίου ἐμφανίζεται νεᾶνις, τὴν ὁποίαν οἱ γονεῖς της προσφέρουν εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Ἁγίου. Ἡ εἰκὼν τῆς νεάνιδος διατηρεῖται ἐντελῶς ἄθικτος. Σημειωτέον, ὅτι ἀνευρέθησαν ὅλα τὰ τεμάχια τοῦ πολυτίμου ψηφιδωτοῦ, τὰ ὁποῖα καὶ ταξινομοῦνται.

—Ἀπέθανεν εἰς Παρισίους ὁ διαπρεπὴς ἑλληνιστὴς καὶ ἀρχαιολόγος Μάξιμος Κολλινιόν, καθηγητὴς τῆς Σορβόνης καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν. Ἐγεννήθη εἰς τὸ Βερντὲν τῷ 1849 ἐξ οἰκογενείας, δι' ἣν ἡ καλλιέργεια τῶν γραμμάτων ἀπετέλει παράδοσιν. Τῷ 1873 κατόπιν διαγωνισμοῦ εἰσήχθη εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀρχαιολογ. σχολὴν τῶν Ἀθηνῶν ὡς ἑταῖρος. Τῷ 1876 διέτρεξε τὰ παράλια τῆς Παμφιλίας καὶ Κιλικίας, φθάσας μέχρι τῶν ἐρειπίων τῆς Ταρσοῦ. Αἱ ἐντυπώσεις του ἐκ τοῦ ταξειδίου αὐτοῦ γλαφυρώτατα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν τῶν Δύο Κόσμων», τὰ δὲ ἀποτελέσματα τῶν ἀνασκαφῶν ἃς ἐκεῖ διενήργησεν ὁ Κολλινιὸν ἠδραίωσαν τὴν φήμην του ὡς ἀρχαιολόγου. Ἐπέστρεψεν εἶτα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἤρξατο ἀνασκαφῶν ἐν Τεγέᾳ, ἔνθα σπουδαιότατα ἐπιγραφαὶ ἀνεκαλύφθησαν. Ὁ Κολλινιὸν ἐδημοσίευσε, μεταξὺ ἄλλων, ἀριστοτεχνικὴν περιγραφὴν τῶν «Μνημείων τῆς Ἀκροπόλεως τῆς Ἀργάμου», ἀλλὰ τὸ κυρίως ἔργον ὅπερ τὸν κατέστησεν ὀνομαστὸν εἶνε ἡ «Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Γλυπτικῆς» περατωθεῖσα τῷ 1897. Εἰς τὰ ἔργα του ὁ Γάλλος ἀρχαιολόγος συνδυάζει τὴν ἐπιστημονικὴν ἀκρίβειαν καὶ τὸ κῦρος εὐσυνειδήτου ἐρευνητοῦ πρὸς τὴν γλαφυρότητα καὶ τὴν καλαισθησίαν ἀληθινὰ ἐμπνευσμένης ψυχῆς. Ὑπάρχουν σελίδες τῆς «Ἱστορίας τῆς Ἑλλ. Γλυπτικῆς», ὡς ἐκεῖναι εἰς ἃς ἐξηγεῖ τὸν μῦθον τῆς Ψυχῆς, αἵτινες θὰ ζήσουν ἐς ἀεί.

—Κατηρτίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. Σωτηριάδου, Λεονάρδου, Κουρουνιώτου καὶ Ἀδαμαντίου, ἥτις θὰ ἐπιβλέπῃ τὰς ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας ἐκτελουμένας ἐργασίας.

Ν. Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Καθηγητοῦ παρακολουθήσαντος ἐν Μονάχῳ ἀνωτέρας καλλιτεχνικὰς σπουδάς

ΣΕΙΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Παιδαγωγικὴ προπαρασκευή.—Δεξιοτεχνικὴ ἐξάσκησις.—Μεθοδικὴ σχεδιογραφία. — Ζωγραφική. — Συνθετική. — Στοιχεῖα προοπτικῆς. — Ἱστορία τῆς Τέχνης.—Ρυθμολογία.—Αἰσθητική.

Πληροφορίαι : Ὁδὸς Κέκροπος 14

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ὁ κ. *Φ. Γιοφύλλης* εἶνε παραγωγικὸς καὶ ἰδιόρρυθμος ποιητής. Εἶνε ἡ τετάρτη συλλογή, μετὰ τὸν Ἅη Νικόλα, τ' Ἀρχοντικὰ καὶ τὰ Συνθέματα, ἣν ἐκδίδει. Εἰς τὸ νέον τεῦχος μὲ τὸν παράξενον τίτλον «*Καινούργιες τσερτίνες*» ἀναδεικνύεται φυτουριστής. Οἱ τίτλοι τῶν ἐννέα ποιημάτων του δίδουν καὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ εἴδους τῆς ἐμπνεύσεώς του. : Ὕμνος στὴ στρυχνίνη.—Ὁ ἀρθριτικός.—Ὀδὴ σὲ μιὰ ἀλκοολική.—Κατῶρα στοὺς προγόνους κλπ.

Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ τις ἀξίαν εἰς τὸν ἄλλως μετριόφρονα ποιητήν. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ εὐρὺ πέλαγος τῶν μεγάλων ἐμπνεύσεων, τοῦ ἀρέσει νὰ περιφέρεται γύρω εἰς σκοπέλους. Εἰς τὰς δύο τελευταίας συλλογάς του φαίνονται καθαρὰ οἱ δύο σκόπελοι : Εἶνε ὁ μεγαλοντισμὸς εἰς τὴν ἰδέαν καὶ ὁ μαλλιαρισμὸς εἰς τὴν διατύπωσιν. Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ προσεχὴς συλλογή του θὰ εἶνε ἀπηλλαγμένη τῶν «συμβατικῶν» αὐτῶν ἐλαττωμάτων. Ἡ ποίησις εἶνε ἰδέα, ἀλλὰ καὶ αἴσθημα, κάθε δὲ ὑπολογισμένος περιορισμὸς τοῦ αἰσθήματος ἢ τῆς ἰδέας καθιστᾷ τὴν ποίησιν, πεζογράφημα.

Εἰς τὸ τελευταῖον τεῦχος τῆς εἰς Παρισίους ἐκδιδομένης «Ἐφημερίδος τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν» ἠμοσιεύεται σοφὴ μελέτη τοῦ Ἑλληνιστοῦ κ. *Κουΐπερ*, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἀμστερνταμ, σχετικῶς μὲ τοὺς «*Ἰάμβους*» τοῦ Ἀλεξανδριανοῦ ποιητοῦ Καλλιμάχου. Ὁ κ. Κουΐπερ διαφωτίζει πολλὰ σημεῖα σχετικὰ μὲ κάποιους θρύλους τῆς ἀρχαίας ποιήσεως, θρύλους θρησκευτικοὺς ἢ καὶ διδακτικούς.

Ὁ ἐν Παρισίοις διαμένων γνωστὸς ποιητὴς κ. *Σ. Σκίπης* ἐξέδωκε δύο νέα βιβλία. Τὸ ἓν ἐπιγραφόμενον «Au Commencement etait l' action», περιέχει τέσσαρας πολιτικοὺς λόγους καὶ δύο φιλολογικὰς διαλέξεις· ἡ μία περὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας καὶ ἡ ἄλλη «Διατί ἡ ποίησις εἶνε αἰωνία» μὲ πρόλογον τοῦ κ. Λεμπέγκ τὸ δὲ ἄλλο εἶνε τὸ τρίπρακτον δρᾶμα του ἐκ τοῦ πολέμου ἐμπνευσθέν, «Les Perses de l' Occident» περὶ οὗ ἐγράψαμεν, μὲ πρόλογον τοῦ Γάλλου ποιητοῦ Πὼλ Φόρ. Ἀμφότερα μετεφράσθησαν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου εἰς τὴν Γαλλικήν, τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ τοῦ κ. Λανίτου, τὸ δὲ δεύτερον ὑπὸ τοῦ κ. Λεμπέγκ.

Τακη' Χαιροπούλου. «*Κυψὲς Ἀλήθειες*», κοινωνικὰ διηγήματα τῆς ρεαλιστικῆς σχολῆς, γραμμένα μὲ ἀρκετὴν ψυχολογίαν, ἀποτυποῦντα τὰς πλέον ἀποκρύφους τάσεις τῆς γυναικείας ψυχῆς.

Ἡ «Πατριωτικὴ Ἕνωσις» ἤρξατο τῆς ἐκδόσεως «*Ποικίλης Βιβλιοθήκης*», ἥτις θὰ περιλαμβάνῃ μελέτας φιλοσοφικάς, οἰκονομικάς, ἐθνικάς, ἐμπορικὰς καὶ στρατιωτικάς. Τὸ α' τεῦχος περιλαμβάνει τὴν «Πατρίδα», γραφεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. *Ι. Κονδυλάκη*.

Ὁ «Ἑλληνογαλλικὸς Σύνδεσμος» Ἀθηνῶν ἐξέδωκεν εἰς τεῦχος «*Ἀνέκδοτα ἀπὸ τὸν πόλεμον*» συγκινητικά, εἰς ἃ ἀντανακλᾶται ἡ ψυχὴ τοῦ στρατιώτου τῶν Συμμάχων κρατῶν.

ΤΥΠΟΣ

«*Πολιτεία*». Νέα καθημερινὴ πρωϊνὴ ἐφημερὶς ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν κ. κ. Σπ. Ἀλιμπέρτη καὶ Θ. Νικολούδη. Συντάσσεται μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, ἔτυχε δὲ συμπαθοῦς ὑποδοχῆς.

«*Αἱ Μοῦσαι*» τῆς Ζακύνθου ἐώρτασαν διὰ πανηγυρικοῦ φύλλου τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα των. Θερμὰ συγχαρητήρια εἰς τὸν φίλον διευθυντὴν κ. Λεωνίδαν Ζώην.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Διακηρύττει, ὅτι

Ἐκτίθεται εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν τὴν 20ὴν Νοεμβρίου ἡμέραν Δευτέραν ἐ. ἔ. καὶ ὥραν 11 1)2 π. μ. δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν ἐν τῷ Δημαρχιακῷ Καταστήματι καὶ ἐνώπιον τῆς Δημαρχικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ἐκτέλεσις τῶν συμπληρωματικῶν ἔργων τῶν Νέων Δημοτικῶν Σφαγείων.

Συμφώνως πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ συγγραφὴν ὑποχρεώσεων, τὸν κατατεθέμενον ἐν τῷ Ἀρχιτεκτονικῷ Τμήματι τοῦ Δήμου, καὶ τὴν ταύτάριθμον διακήρυξιν.

Πᾶσα ἐνσφράγιστος προσφορὰ δέον νὰ συνοδεύηται καὶ ὑπὸ χρηματικῆς ἐγγυήσεως ἐκ δραχμῶν (12,769) δώδεκα χιλιάδων ἑπτακοσίων ἑξήκοντα ἐννέα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Νοεμβρίου 1917.

Ὁ Δημαρχὼν
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

Ἀνώτερα μαθήματα πιάνου
ὑπὸ τῆς δεσπ. **ΕΛΕΝΗΣ ΣΠΑΝΔΩΝΙΔΟΥ**
ἀριστούχου τοῦ Ὠδείου τῆς Βιέννης
Ὁδὸς Σπάρτης 5

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

"ΠΑΛΛΑΣ,,

Ἐμφανίσεις διασήμων πρωταγωνιστριῶν καὶ ἠθοποιῶν ὀνομαστῶν. — Τέλεια κινηματογραφικὰ ἔργα.—Ὀρχήστρα ἐκ διακεκριμένων μουσικῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Βολωνίνη ἐκτελεῖ ἐκλεκτὰς συνθέσεις.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

"ΣΠΛΕΝΤΙΤ,,

Ταινίαι νεωτάτης ἐκδόσεως.—Μπορέλλι, Ἐσπέρια, Μπερτίνι, Ζακομπίνι, Καρρὲν, Μπελιτσιόνι, Ναπιερκόφσκα, Ρομπὶν Μπενέτι, Γκιόνε, Καρμινάτι, Μὰξ Λίντερ, Ριγκαντὲν Σινιορέ. Πλήρης ὀρχήστρα.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

„ΠΑΝΘΕΟΝ"

ΔΕΞΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΤΑΙΝΙΑΙ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
Αἱ ὡραιότεραι σκηνοθεσίαι.—Τιμαὶ ἠλαττωμέναι

ΛΑΧΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1917—ΚΛΗΡΩΣΕΙΣ ΕΞ - ΔΡ. 1,200,000 ΚΕΡΔΗ

Καθ' ἑκάστην κλήρωσιν	Ἐκδίδονται 100,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν	400,000
	Παρέχονται κέρδη εἰς 2,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν	200,000

Ἕκαστον ἀκέραιον γραμμάτιον τιμᾶται δραχ. 4, δυνάμενον νὰ διαιρεθῇ εἰς τέσσαρα τέταρτα γραμματίου τιμώμενα μιᾶς δραχμῆς.

ΚΕΡΔΗ ΕΚΑΣΤΗΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΩΣΕΩΝ

Κέρδη		Δραχμαὶ	Ἐν ὅλῳ
1	ἐξ	80,000	80,000
1	ἐξ	20,000	20,000
2	ἀπὸ	2,500	5,000
6	ἀπὸ	1,000	6,000
15	ἀπὸ	400	6,000
25	ἀπὸ	200	5,000
1950	ἀπὸ	40	78,000
2000			200,000

Ἡ δευτέρα κλήρωσις γενήσεται τῇ 27 Αὐγούστου 1917, ἡ τρίτη κλήρωσις τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1917, ἡ τετάρτη τῇ 5 Νοεμβρίου 1917, ἡ πέμπτη τῇ 3 Δεκεμβρίου 1917 καὶ ἡ ἕκτη τῇ 31 Δεκεμβρίου 1917.

Δι' ἑκάστην τῶν κληρώσεων ἐκδίδονται ἴδια ἀκέραια γραμμάτια, πωλούμενα ἀντὶ τεσσάρων δραχμῶν ἰσχύοντα δι' ὁλόκληρον τὸ κέρδος, καὶ δυνάμενα νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τέταρτα γραμματίου, τιμώμενα ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς ἕκαστον καὶ παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς τὸ τέταρτον τοῦ κέρδους.

Ἀμοιβαί, ὧν δὲν ἐζητήθη ἡ πληρωμὴ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς κληρώσεως, παραγράφονται ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου.

Εἰς τοὺς ἀγοράζοντας πρὸς μεταπώλησιν διὰ μιᾶς ἐπὶ προκαταβολῇ τοῦ τιμήματος, κατόπιν εἰδικῆς μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν συμφωνίας, γραμμάτια ἢ τιμήματα γραμματίου ἀξίας δέκα χιλιάδων δραχμῶν, παρέχεται ἔκπτωσις ἐπὶ τοῦ τιμήματος αὐτῶν 15 ο)ο, εἰς δὲ τοὺς ἀγοράζοντας διὰ μιᾶς ἐπὶ προκαταβολῇ τοῦ τιμήματος γραμμάτια ἢ τιμήματα γραμματίου ἀξίας χιλίων δραχμῶν τοὐλάχιστον παρέχεται ἔκπτωσις 10 ο)ο, καὶ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, τοὺς ἐπιτεταμμένους τὴν πώλησιν γραμματίων καὶ τιμημάτων γραμματίου, παρέχεται ἔκπτωσις 5 ο)ο.

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ ***Γραφεῖον Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων,*** Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν.

Ὁ Διευθυντὴς Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ

Τύποις ***ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΛΑΖΟΥΔΑΚΗ — Εὐριπίδου 3 Ἀθῆναι.***